Høgskolestyret 21.06.2004 WT/ASK/bøø

SAK 28/04 ÅRSRAPPORT FOR HØGSKOLEN I ØSTFOLD 2003

1. VEDLEGG

Årsrapport for 2003

2. BAKGRUNN

Fra 2003 er de aller fleste institusjonene i universitets- og høgskolesektoren gitt unntak fra bruttoprinsippet og kontantprinsippet og avlegger for første gang sine regnskaper etter et modifisert regnskapsprinsipp. Det er i denne forbindelse formulert en del krav fra departementets side knyttet til så vel regnskapsføring som utarbeidelse av dokumentasjon av virksomheten. Høgskolen skal utarbeide en årsrapport bestående av tre deler:

- styrets årsberetning
- årsregnskap med noter
- revisors beretning

I tillegg til at regnskapet skal framstilles etter et sett gitte regnskapsprinsipper, er det også stilt visse formkrav til årsberetningen.

3. ÅRSRAPPORT 2003

Rapporten er bygd opp i henhold til kravene og utarbeidet i et samarbeid mellom høgskoledirektøren og driftsenhetene. Ettersom dette er første år vi benytter denne formen, er de enkelte delene noe nærmere omtalt nedenfor.

3.1 Årsberetningen

Årsberetningen utgjør sammen med årsregnskapet en viktig del av institusjonens informasjon så vel internt som til departementet og ulike interessegrupper. Den skal være en redegjørelse fra styret som presenterer og analyserer institusjonens utvikling og redegjør for de faktorer som påvirker institusjonens resultater og økonomiske stilling.

Årsberetningen er bygd opp med de hovedkapitler som kreves i retningslinjene fra departementet. Disse bygger i sin tur på norsk regnskapsstandard for årsberetning. Den obligatoriske delen skal som regel ikke overstige 10-15 vanlige A4 sider, men institusjonen står fritt når det gjelder å supplere den obligatoriske delen eller omtale andre emner eller forhold som styret finner det naturlig å ta med.

Vi har tidligere framstilt en årsmelding bestående av tre hefter:

- helheten
- aktiviteten i driftsenhetene
- studentstatistikk

Foreliggende årsberetning erstatter de to første heftene, noe som betyr at det nå først og fremst settes fokus på aktiviteten i høgskolen som helhet. Når det gjelder de enkelte driftsenhetene, er avdelingene pålagt å utarbeide en egen rapport til sitt avdelingsstyre. For øvrig foreligger det ingen detaljrapporter.

Dataene i årsberetningen er hentet fra høgskolens offisielle rapportering til DBH (Database for høgre utdanning), og mye av teksten er hentet fra høgskolens omfattende rapportering til departementet gjennom Budsjettdokumentet 2005. Vi har valgt å dele opp enkelte av hovedkapitlene, da særlig kapittel 4 Gjennomføringen av statsoppdraget, for å sikre best mulig oversikt og for å synliggjøre en struktur styrt av kvalitetssystemet som skal gjøre framtidige dokumenter gjenkjennbare som del av høgskolens plan- og rapporteringssystem/ styringssløyfe.

Beretningen er utarbeidet i samarbeid med høgskolens ledergruppe.

3.2 Årsregnskap med noter

Det foreløpige regnskapet ble lagt fram for styret i møtet 23.02.2004. Samtidig ble regnskapet oversendt Riksrevisjonen til gjennomgang og revidering.

Regnskapet omfatter hele høgskolens virksomhet og består av følgende deler:

- resultatregnskap
- balanse
- kontantstrømoppstilling
- noter

Høgskolens økonomiske aktivitet er delt i to:

- bevilgningsfinansiert virksomhet
- eksternt finansiert virksomhet

Det endelige regnskapet omfatter helheten, men det legges til grunn ulike prinsipper for regnskapsføring, herunder opptjening av egenkapital og periodisering av kostnader/inntekter. Dette ble nærmere omtalt i kommentarene til det foreløpige regnskapet.

Det foreliggende regnskapet følger den regnskapsmal som er utarbeidet av departementet. Erfaringene fra overgangen og de første årene med nye prinsipper vil bli benyttet til å videreutvikle regnskapsmalen, særlig gjelder det notene.

3.3 Revisors beretning

Det er Riksrevisjonen som er ansvarlig revisor for universitetene og høgskolene.

Det foreløpige regnskapet var ferdig 15.02.2004 og ble da oversendt Riksrevisjonen til revidering. Samtidig ble det opplyst om at saken var planlagt behandlet i styremøtet i juni slik at vi da kunne holde fristene til departementet om styregodkjenning av årsrapporten innen 15.07.2004. Økonomidirektøren ba derfor om at revisjonsberetningen skulle foreligge innen utløpet av mai. Underveis har det vært løpende kontakt med høgskolens revisor, og høgskolen har ikke mottatt signaler som har tydet på at fristen ikke kunne holdes. Det har heller ikke vært påpekt særskilte problemer med regnskapet som skulle tilsi at det ikke kunne godkjennes.

Når saken nå sendes ut, har høgskolen imidlertid ennå ikke mottatt revisjonsberetningen. Økonomidirektøren har vært i kontakt med Riksrevisjonen, som nå sier at det fortsatt er en del mindre punkter å avklare. Hvilke punkter dette gjelder og hvor lang tid som trengs for å avklare disse, vil vi først få oversikt over når Riksrevisjonen oversender sine spørsmål.

Dette innebærer at revisjonsberetningen må ettersendes så fremt den foreligger i tide før styremøtet. Dersom beretningen ikke foreligger, har styret to alternative angrepsmåter for videre behandling:

- saken trekkes og behandles på et seinere tidspunkt
- styret gir rektor fullmakt til å godkjenne det endelige regnskapet

Det siste alternativet forutsetter at revisjonen har godkjent regnskapet og at det ikke er særlige prinsipielle innvendinger i revisjonsberetningen.

Direktøren beklager det inntrufne og vil ta dette opp med departementet. Vi er klar over at dette er første gangen en slik prosess gjennomføres for alle parter, men fristene for behandling var klare på et tidlig tidspunkt, og så lenge vi ikke på noe tidspunkt har fått signaler om at man ikke ville klare å avlevere beretningen i tide, har vi forutsatt at dette har vært uproblematisk.

4. FORSLAG TIL VEDTAK

1. Høgskolens årsrapport for 2003 godkjennes

2a. Høgskolens samlede overskudd på kr 518.661,64 disponeres slik:

- følgende beløp overføres til driftsenhetenes egenkapital:

Avdeling for helse- og sosialfag	kr 93.406,00
Avdeling for informasjonsteknologi	kr 250.308,41
Avdeling for lærerutdanning	kr 100.404,20
Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk	kr 136.101,20

- følgende beløp dekkes av driftsenhetens egenkapital:

  Avdeling for ingeniørfag kr 61.558,17

2b. Til delvis dekning av overforbruk på bevilgningsfinansiert virksomhet godkjennes bruk av egenkapital slik:

Avdeling for helse- og sosialfag	kr 140.854,04
Avdeling for ingeniørfag	kr 419.108,03

Halden 10.06.2004

Wiktor Tvete
høgskoledirektør

Høgskolestyret 21.06.2004 WT/ASK/bøø

SAK 29/03 RAPPORT FOR 1. TERTIAL 2004

1. VEDLEGG

1. Oppfølging av Handlingsplanen
2. Resultatregnskap for høgskolen som helhet med noter
3. Resultatregnskap, bevilgningsfinansiert virksomhet – fordelt på driftsenheter
4. Resultatregnskap, eksternt finansiert virksomhet – fordelt på driftsenheter
5. Balanse for høgskolen som helhet
6. Oversikt over eksternt finansierte prosjekter samt prosjekter finansiert av NFR og Norgesuniversitetet

2. BAKGRUNN

Direktøren legger med dette fram rapport for de første fire månedene av 2004. Rapporten har som tidligere to deler: oppfølging av Handlingsplanen (kapittel 3) og økonomisk status (kapittel 4), og bygger på rapportene fra de enkelte driftsenhetene. Kommentarene fra disse er innarbeidet i hvert av de to kapitlene sammen med supplerende merknader fra direktøren. I tillegg kommenterer direktøren også helheten.

3. OPPFØLGING AV HANDLINGSPLANEN

3.1 Aktiviteten i 1. tertial

De enkelte tiltak i Handlingsplanen er vist i vedlegg 1 med de kommentarer som er kommet fra de aktuelle driftsenhetene når det gjelder status ved utgangen av første tertial.

Aktiviteten i perioden har hovedsakelig vært konsentrert om fire områder:

- fullføring av arbeidet med strategisk plan, herunder gjennomgang av høgskolens samlede studieportefølje, se egen sak
- videre oppfølging av Kvalitetsreformen og implementering av kvalitetssystemet
- markedsføring av høgskolens studier med tanke på opptaket høsten 2004
- videre oppfølging av arbeidet med utbyggingen på Remmen

3.2 Kvalitetsreformen og kvalitetssystemet

Når det gjelder kvalitetssystemet vises det til egen sak.

Se for øvrig også høgskolens nettsider for kvalitetsarbeidet på http://www.adm.hiof.no/~fa/studier/kval-reform/.

Nedenfor er det gitt en tilbakemelding når det gjelder studiekvalitetarbeidet som er kjernen i kvalitetsreformen. Dette arbeides koordineres gjennom PULS.

3.2.1 Kursvirksomhet

Kursvirksomheten har stått sentralt innen satsingsområdet. I henhold til tidligere vedtak, skal det kreves av nyansatte lærere at de må gjennomføre et kursprogram med en obligatorisk og en valgfri del. Kursprogrammet har bestått av en fellesdel (6 dg), et kurs i kollegaveiledning (3 dg) og en valgfri komponent (6 dag). I tillegg har det vært mulig for avdelinger å 'rekvirere' opplegg som gjennomføres i egen regi. Siden starten har formodentlig bortimot 200 av høgskolens lærere deltatt ved kursvirksomheten.

3.2.2 Kompetanseutvikling

På nyåret 2003 ble det startet opp en egen seminarrekke for lærere som ønsker å utvikle kompetanse til opprykk til førstelektor. Tanken var å ha et rullerende opplegg der nye deltakere tas inn etter hvert som folk går ut av programmet. Opplegget er under kontinuerlig utvikling. Høsten 2002 ble HiØ med i et utrednings- og planleggingssamarbeid med andre høgskoler i regionen (Buskerud, Oslo, Telemark og Vestfold) med tanke på å etablere et samarbeid om et strukturert opplegg for førstelektorkvalifisering. I tiden framover vil det trolig bli behov for enda sterkere satsing på så vel førstelektoropprykk som doktorgradskvalifisering, både med tanke på mulighetene for å etablere mastergrader som for generell kvalitetsheving ved høgskolen.

3.2.3 Konsulentvirksomhet

Konsulentvirksomhet er regnet som en viktig del av PULS' arbeidsområde. Det dreier seg om et vidt felt med store variasjoner i omfang og involvering. I mange tilfeller er det kun snakk om konkrete spørsmål og konkrete svar på telefon eller e-post. I noen færre tilfeller er det diskusjon og rådgiving om planer (studieplaner, undervisningsopplegg osv). I noen tilfeller er det spørsmål om å framskaffe egnet litteratur eller annet materiale til bruk ved internseminarer, arbeidsgrupper osv, i en del tilfeller også med deltakelse i møtevirksomhet eller komitearbeid. I noen tilfeller er det konsulenthjelp ved rapport- og artikkelskriving om høgskolepedagogiske temaer, i noen tilfeller også i forbindelse med doktorgradssøknader o likn. Og i noen tilfeller er det snakk om litt større prosjekter, dvs mer formalisert samarbeid om utvikling av bestemte kurs eller fagområder.

For øyeblikket er det mest fokus og tidsbruk på opplegg og gjennomføring av undervisning i matematikk på første år i allmennlærerutdanningen. Vi tar sikte på å utarbeide relativt fyldig dokumentasjon om dette prosjektet og undersøke publiseringsmulighetene.

Det er intensjonen å utvikle denne konsulentvirksomheten slik at både individuelle henvendelser og mer klart prioriterte oppgaver ved de enkelte avdelingene skal kunne

ivaretas. For vår del ser vi fram til at PULS – på en eller annen måte – blir koplet til kvalitetsarbeidet ved høgskolen, og at konsulentvirksomheten dermed kan bli mer målrettet i tillegg til å være et tilbud til interesserte lærere og lærergrupper/avdelinger.

3.3 Markedsføring og foreløpig søkning

Markedsføring av studiene har blitt et vesentlig element for å sikre studentrekrutteringen. Det har særlig vært lagt vekt på å markedsføre studier der vi har sett en synkende tendens. Både høgskolen sentralt og de enkelte avdelinger har vært aktive, og tiltakene varierer fra annonser og brosjyremateriell til skolebesøk og messedeltakelse. Markedsføring over internett blir stadig viktigere og høgskolen legger ned betydelige ressurser for å utvikle sine nettsider. I februar ble Høgskoleavisa distribuert til 130.000 husstander i Østfold og Follo, og i perioden januar til april har høgskolen vært synlig i avisene gjennom annonser hver uke.

De foreløpig tallene når det gjelder søkningen viser at antallet er 4% høyere enn i fjor. I alt 1777 søkere har Høgskolen i Østfold som høyeste prioritet i sin nasjonale søknad. Økningen kan i hovedsak tilskrives høgskolens bachelor-utdanninger innen helse- og sosialfag hvor søkningen har steget med over 100 primærsøkere i forhold til i fjor. For de øvrige grunnutdanningene er søkertallene tilfredsstillende og jevnt over på samme nivå som i fjor.

Også i de lokale opptakene til utdanninger som ikke er med i samordna opptak, hovedsakelig master- og videreutdanninger, er det gode søkertall. Det er registrert spesielt stor interesse for høgskolens nye mastergradutdanning i organisasjon og ledelse (237 søkere til 70 plasser)), men også de to andre mastergradutdanningene – informatikk (74 søkere til 35 plasser) og spesialpedagogikk (63 søkere til 15 plasser) – har meget gode søkertall.

3.4 Remmen-utbyggingen

Selve utbyggingen på Remmen gjennomføres i 2 byggetrinn, hhv. aug.03-mai 05 og juni 05-mai 06.

Første byggetrinn er i rute i forhold til planlagt ferdigstillelse i mai 05. Byggingen pågår parallelt med skolens drift under kontinuerlig kontakt mellom byggeledelse og skolen for å begrense mulige ulemper. Ny energisentral er planlagt satt i drift i september 2004 for å kunne frakoble og rive gammel energisentral. Andre større tekniske installasjoner er under montasje i nybygg og i rehabiliterte områder. Et prøverom av type standard seminarrom er ferdig rehabilitert.

Sommeren 2005 skal mange avdelinger i Halden sentrum og noe fra IR flytte inn på Remmen selv om rehabilitering under byggetrinn 2 ennå pågår. Det er etablert et eget delprosjekt OMLOK05 for denne store omlokaliseringen og planlegging er i gang på alle avdelinger.

Delprosjekt Løst inventar er i sluttfasen mht. prosjektering og planlegging. Anskaffelses-prosessen vil starte i august 2004.

Delprosjekt Utsmykning pågår i regi av Statens Utsmykningsfond. Det er utlyst en åpen konkurranse som har vakt stor interesse blant kunstnere. På den åpne omvisningen 27.05.04 møtte ca. 50 personer.

4. ØKONOMI

2004 er det andre året universitets- og høgskolesektoren avlegger delårsrapporter etter et modifisert regnskapsprinsipp. Mens 2003 ble preget av at det var et overgangsår der vi manglet en fullverdig balanse ved inngangen til året og måtte føre en stor del av tilpasningskostnadene som ekstraordinære kostnader, er 2004 å betrakte som et normalår. I tillegg har vi nå mulighet for å sammenlikne med fjoråret når det gjelder sentrale størrelser. Alle regnskapsoppstillinger for høgskolen som helhet viser derfor tall både for 2004 og 2003. For de enkelte driftsenheter er det kun hovedtallene i saksforelegget som viser dette.

Regnskapet skiller mellom bevilgningsfinansiert og eksternt finansiert virksomhet, og det er tatt hensyn til periodisering av kostnader/inntekter.

4.1 Bevilgningsfinansiert virksomhet

4.1.1 Fellesadministrasjonen

Fellesadministrasjonen fikk for 2004 en ramme på kr 17.350.000 til ordinær virksomhet. I regnskapet for 2003 er det avsatt ubrukte midler med til sammen kr 3.795.257,47 fordelt slik:

- ubrukte rekrutteringsstipendiatmidler	2.400.000,00
- avsatt rest mellomværende Finansdepartementet	691.703,94
- avsatt Fellesadministrasjonen	703.553,53

De ubrukte stipendiatmidlene er overført rammen for 2004. Rest mellomværende er fellesmidler som ikke skal disponeres av Fellesadministrasjonen. Disponibel ramme for Fellesadministrasjonen i 2004 er etter dette kr 18.053.553,53. I budsjettet er det totalt forutsatt brukt kr 193.500 av ubrukte midler 2003.

Tabellen nedenfor viser forbruket per 30.04.04 sett i forhold til budsjett og forbruk i samme periode 2003.

Art	Budsjett	Forbruk	Forbruk i %	Forbruk 01/03
Lønnskostnader	11.749.800	3.624.290,85	30,8	3.848.257
Investeringer og vedlikehold	0	0,00		60.295
Andre driftskostnader	5.015.700	1.721.456,72	34,3	1.829.341
SUM DRIFTSKOSTNADER	16.765.500	5.345.747,57	31,9	5.737.893
Netto finansielle poster	43.000	15.849,67	36,8	14.535
Netto ekstraordinære poster	0	0,00		222.382
Netto interne transaksjoner	915.000	227.800,00	24,9	3.469
SUM KOSTNADER	17.723.500	5.589.397,24	31,5	5.978.279
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-180.000	-186.123,38	103,4	-44.178
NETTO KOSTNADER I PERIODEN	17.543.500	5.403.273,86	30,8	5.934.101

Fellesadministrasjonens andel av bevilgningen fra UFD i 1.tertial er kr 5.784.000. Tabellen viser at forbruket ligger godt innenfor dette, noe som innebærer at det foreløpig ikke er foretatt disponering av avsatte midler. Forbruket i 1. tertial er noe lavere enn på samme tid i fjor, og dette skyldes blant annet vakanser i stillinger, refusjon for 1 stilling utlånt til Uninett, lavere utgifter til bedømmelseskomiteer, overtid, arrangementer, trykking og stillingsannonser.

4.1.2 Bygningsmessig drift

Bygningsmessig drift fikk for 2004 en ramme på kr 58.713.000. Regnskapet for 2003 viste et underskudd på kr 759.080,89 som er forutsatt dekket av rammen for 2004. Disponibel ramme blir dermed kr 57.953.919,11.

Tabellen nedenfor viser forbruket per 30.04.04 sett i forhold til budsjett og forbruk i samme periode 2003.

Art	Budsjett	Forbruk	Forbruk i %	Forbruk 01/03
Lønnskostnader	7.687.000	1.912.259,21	24,9	1.522.011
Investeringer og vedlikehold	0	0,00		0
Andre driftskostnader	52.507.000	16.243.080,07	30,9	14.142.407
SUM DRIFTSKOSTNADER	60.194.000	18.155.339,28	30,2	15.664.418
Netto finansielle poster	0	835,79		3.603
Netto ekstraordinære poster	0	0,00		-3.321.041
Netto interne transaksjoner	0	-147.500,00		-100.000
SUM KOSTNADER	60.194.000	18.008.675,07	29,9	12.246.980
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-2.240.000	-517.500,00	23,1	-18.006
NETTO KOSTNADER I PERIODEN	57.954.000	17.491.175,07	30,2	12.228.974

Bygningsmessig drifts andel av bevilgningen fra UFD i 1.tertial er kr 25.570.000. Dette utgjør 4/12 av driftsbevilgningen (kr 7.572.000) og 2/4 av husleiebevilgningen (kr 17.998.000). Korrigert for husleie vil 4/12 av bevilgningen utgjøre kr 19.570.000. Tabellen viser at forbruket ligger godt innenfor dette, og det er også i tråd med det periodiserte budsjettet. Økningen i kostnader i forhold til 2003 skyldes blant annet overtakelsen av renholdere og vaktmestere ved Remmen samt økt husleie som følge av midlertidige løsninger under byggeperioden.

4.1.3 IT-drift

IT-drift fikk for 2004 en ramme på kr 13.977.000. I regnskapet for 2003 er det avsatt ubrukte midler på kr 1.879.110,02. Disponibel ramme for 2004 blir dermed kr 15.856.110,02. I budsjettet er det forutsatt bruk av ubrukte midler med kr 1.650.000.

Tabellen nedenfor viser forbruket per 30.04.04 sett i forhold til budsjett og forbruk i samme periode 2003.

Art	Budsjett	Forbruk	Forbruk i %	Forbruk 01/03
Lønnskostnader	5.555.407	1.961.322,61	35,3	1.922.158
Investeringer og vedlikehold	400.000	514.609,68	128,6	0
Andre driftskostnader	9.670.593	1.477.861,08	15,3	1.928.626
SUM DRIFTSKOSTNADER	15.626.000	3.953.793,37	25,3	3.850.784
Netto finansielle poster	1.000	209,30	20,9	395
Netto ekstraordinære poster	0	0,00		29.013
Netto interne transaksjoner	0	-221.865,87		-255.009
SUM KOSTNADER	15.627.000	3.732.136,80	23,9	3.625.183
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	0	-18.100,00		-23.407
NETTO KOSTNADER I PERIODEN	15.627.000	3.714.036,80	23,8	3.601.776

IT-drifts andel av bevilgningen fra UFD i 1.tertial er kr 4.604.000. Forbruket er godt innenfor dette, og det er foreløpig ikke benyttet ubrukte midler fra 2003.

4.1.4 Biblioteket

Biblioteket fikk for 2004 en ramme på kr 12.091.000. I regnskapet for 2003 ble det avsatt kr 1.635.552,48 i ubrukte midler. Disponibel ramme for 2004 er dermed kr 13.726.552,48. I budsjettet er det forutsatt brukt kr 1.104.000.
Tabellen nedenfor viser forbruket per 30.04.04 sett i forhold til budsjett og forbruk i samme periode 2003.

Art	Budsjett	Forbruk	Forbruk i %	Forbruk 01/03
Lønnskostnader	7.326.226	2.492.584,25	34,0	2.349.852
Investeringer og vedlikehold	0	0,00		0
Andre driftskostnader	5.883.774	1.851.406,66	31,5	1.091.450
SUM DRIFTSKOSTNADER	13.210.000	4.343.990,91	32,9	3.441.302
Netto finansielle poster	0	92,00		0
Netto ekstraordinære poster	0	0,00		51.623
Netto interne transaksjoner	0	-10.100,00		1.376
SUM KOSTNADER	13.210.000	4.333.982,91	32,8	3.494.301
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-15.000	-21.375,00	142,5	-15.311
NETTO KOSTNADER I PERIODEN	13.195.000	4.312.607,91	32,7	3.478.990

Bibliotekets andel av bevilgningen fra UFD i 1.tertial er kr 4.032.000. Tabellen viser et høyere forbruk, det vil si at det er benyttet ubrukte midler fra 2003 i tråd med forutsetningene i budsjettet.

4.1.5 Strategiske midler og fellesformål

Dette punktet behandles noe annerledes enn de øvrige siden det her ikke dreier seg om en driftsenhet, men særskilte bevilgninger avsatt av styret.

I regnskapet for 2003 er det avsatt til sammen kr 5.996.845,15 fordelt slik:

- avsetning feriepengeutbetaling 2.612.664,71
- avsatt strategiske formål og fellesformål 3.384.180,44

Av avsatte midler er kr 500.000 forutsatt lagt til rammen for 2004 og tildelt Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk. I budsjettet er det i tillegg forutsatt disponert kr 1.175.000 av ubrukte midler.

Nedenfor er strategiske midler og øremerkede fellesformål omtalt hver for seg.

Strategiske midler

Oversikten nedenfor viser hvilke formål det ble bevilget midler til, omfang av eventuelle ubrukte midler samt bevegelsene i 1.tertial.

Formål	Budsjett	Fra 2003	Disponibelt	Forbrukt/overført	Restmidler
Høgskolepedagogikk	900.000		900.000	245.275,84	654.724,16
Web-utvikling		110.000	110.000	144.828,96	-34.828,96
Lederutvikling		65.000	65.000	61.357,00	3.643,00
Kompetanseutvikling T/A-personale	100.000	100.000	200.000	13.253,00	186.747,00
Kompetanseutvikling U/F-personale	700.000		700.000	0,00	700.000,00
Overtallighet/omstilling	1.500.000		1.500.000	185.941,17	1.314.058,83
Opplæring adm.systemer	150.000		150.000	9.512,00	140.488,00
Diverse strategiske formål			0	4.274,84	-4.274,84

Formål	Budsjett	Fra 2003	Disponibelt	Forbrukt/overført	Restmidler
Remmen – prosjektadm.		900.000	900.000	276.150,60	623.849,40
Remmen - prosjektkostnader	13.500.000		13.500.000	531.522,73	12.968.477,27
Det flerkulturelle perspektivet	200.000		200.000	3.259,28	196.740,72
Kvalitetsreformen - kvalitetssystem	600.000		600.000	157.342,92	442.657,08
Kvalitetsreformen - progresjon	1.000.000		1.000.000	0,00	1.000.000,00
Kvalitetsreformen - fellestiltak	500.000		500.000	84.716,50	415.283,50
Karrieresenter	100.000			0,00	100.000
SUM	19.250.000	1.175.000	20.425.000	1.717.434,84	18.707.565,16

Øremerkede fellesformål

Formål	Budsjett	Fra 2003	Disponibelt	Forbrukt/overført	Restmidler
Norgesuniversitetet	100.000		100.000	0,00	100.000,00
Samskipnaden - drift	374.000		374.000	187.000,00	187.000,00
Samskipnaden - studenthus	800.000		800.000	800.000,00	0,00
Studentrådgivningen	444.000		444.000	222.000,00	222.000,00
Internasjonalisering - utveksling	150.000		150.000	57.600,00	92.400,00
Læringsmiljøutvalget	50.000		50.000	36.659,28	13.340,72
Arbeidsmiljø	50.000		50.000	0,00	50.000,00
Likestilling	40.000		40.000	0,00	40.000,00
Livsfasepolitikk	30.000		30.000	0,00	30.000,00
Studentparlamentet – drift/fadder	714.000		714.000	221.423,48	492.576,52
Kantiner	40.000		40.000	24.568,43	15.431,57
Åpningen	200.000		200.000	0,00	200.000,00
PR-avis	275.000		275.000	270.875,92	4.124,08
SUM	3.267.000	0	3.267.000	1.820.127,11	1.446.872,89

Driftstilskuddene til samskipnaden og studentrådgivningen er betalt for 1.halvår. I det reelle regnskapet er det foretatt en periodisering for å korrigere for dette.

4.1.6 Avdeling for informasjonsteknologi

Avdelingen fikk for 2004 en ramme på kr 25.111.000. I regnskapet for 2003 ble det avsatt kr 2.510.348,31 i ubrukte midler. Disponibel ramme er dermed kr 27.621.348,31. I budsjettet er det forutsatt brukt kr 650.800 av de ubrukte midlene.

Tabellen nedenfor viser forbruket per 30.04.04 sett i forhold til budsjett og forbruk i samme periode 2003.

Art	Budsjett	Forbruk	Forbruk i %	Forbruk 01/03
Lønnskostnader	20.791.800	7.034.615,70	33,8	6.669.812
Investeringer og vedlikehold	780.000	11.296,25	1,4	48.573
Andre driftskostnader	3.585.900	763.245,61	21,3	887.537
SUM DRIFTSKOSTNADER	25.157.700	7.809.157,56	31,0	7.605.922
Netto finansielle poster	1.000	610,00	61,0	281
Netto ekstraordinære poster	0	0,00		469.000
Netto interne transaksjoner	672.500	197.332,87	29,3	246.230
SUM KOSTNADER	25.831.200	8.007.100,43	31,0	8.321.433
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-69.400	-91.475,00	131,8	-15.250
NETTO KOSTNADER I PERIODEN	25.761.800	7.915.625,43	30,7	8.306.183

Avdelingens andel av bevilgningen fra UFD i 1.tertial er kr 8.252.000. Forbruket ligger under dette, og det er dermed ennå ikke brukt noe av de avsatte midlene.

Avdelingens rapport viser at aktiviteten er i godt samsvar med periodisert budsjett, og det er ikke forventet negative avvik.

4.1.7 Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk

Avdelingen fikk for 2004 en ramme på kr 28.001.000. I tillegg ble avdelingens ramme styrket med kr 500.000 av avsatte midler fra 2003, se avsnitt 4.4.5. I regnskapet for 2003 ble det avsatt kr 2.760.797,28 i ubrukte midler. Disponibel ramme er dermed kr 31.261.797,28. I avdelingens budsjett er det lagt inn en forutsetning om bruk av kr 460.000 av ubrukte midler i 2004. I tillegg har avdelingsstyret vedtatt å bruke kr 350.000 til særskilte formål. Dette er foreløpig ikke lagt inn i budsjettet.

Tabellen nedenfor viser forbruket per 30.04.04 sett i forhold til budsjett og forbruk i samme periode 2003.

Art	Budsjett	Forbruk	Forbruk i %	Forbruk 01/03
Lønnskostnader	24.670.000	8.708.464,37	35,3	7.812.020
Investeringer og vedlikehold	270.000	0,00		162.119
Andre driftskostnader	4.019.000	1.750.689,12	43,6	564.777
SUM DRIFTSKOSTNADER	28.959.000	10.459.153,49	36,1	8.538.916
Netto finansielle poster	0	0,00		115
Netto ekstraordinære poster	0	179.276,04		932.294
Netto interne transaksjoner	90.000	-71.891,00	199,2	-1.139.707
SUM KOSTNADER	29.049.000	10.566.538,53	36,4	8.331.618
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-588.000	-289.431,82	49,2	-197.468
NETTO KOSTNADER I PERIODEN	28.461.000	10.277.106,71	36,1	8.134.150

Avdelingens andel av bevilgningen fra UFD i 1.tertial er kr 9.332.000. Tabellen viser at forbruket ligger over dette, noe som innebærer at avdelingen har tært på avsatte midler. Forbruket ligger noe over det som er forutsatt i budsjett, men godt innenfor disponible midler. En av årsaken til overforbruket er avslutningen av Leonardo-prosjektet som er delfinansiert av avdelingen og der avdelingens andel nå er belastet regnskapet som ekstraordinære kostnader.

4.1.8 Avdeling for ingeniørfag

Avdelingen fikk for 2004 en ramme på kr 24.142.000. I etterkant er avdelingen også tildelt en tilleggsbevilgning fra departementet på kr 234.000 til et seminar. Regnskapet for 2003 viste et underskudd på 1.411.108,30. Av dette er det forutsatt at kr 419.108,30 dekkes av avsatt egenkapital. Det resterende beløpet, kr 992.000, skal dekkes over rammen i 2004. Disponibel ramme er dermed kr 23.384.000.

Tabellen nedenfor viser forbruket per 30.04.04 sett i forhold til budsjett og forbruk i samme periode 2003.

Art	Budsjett	Forbruk	Forbruk i %	Forbruk 01/03
Lønnskostnader	21.283.000	7.749.440,20	36,4	7.125.640
Investeringer og vedlikehold	1.075.000	47.324,73	4,4	722.203
Andre driftskostnader	4.588.000	1.994.259,49	43,5	1.792.956
SUM DRIFTSKOSTNADER	26.946.000	9.791.024,42	36,3	9.640.799
Netto finansielle poster	0	0,00		0
Netto ekstraordinære poster	0	0,00		960.333
Netto interne transaksjoner	-2.978.000	-263.234,41	8,8	-910.653
SUM KOSTNADER	23.968.000	9.527.790,01	39,7	9.690.479
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-584.000	-802.922,52	137,5	-171.768
NETTO KOSTNADER I PERIODEN	23.384.000	8.724.867,49	37,3	9.518.711

Avdelingens andel av bevilgningen fra UFD i 1.tertial er kr 8.137.000. Tabellen viser at forbruket ligger over dette, noe som innebærer at underskuddet foreløpig er økt. Avdelingen

antyder i sin rapport at de ikke vil være i stand til å dekke inn hele underskuddet i løpet av 2004, men vil etter prognosene komme ut med et underskudd på omkring kr 400.000.

Den bevilgningsfinansierte virksomheten omfatter prosjekter finansiert av NFR og Norgesuniversitetet. Samlet omsetning for disse er kr 649.118,42 i 1. tertial. Prosjektene håndteres på samme måte som den eksternt finansierte virksomheten, noe som innebærer at aktive prosjekter periodiseres slik at kostnader er lik inntekter. Status for de aktuelle prosjektene er vist i vedlegg 6.

4.1.9 Avdeling for lærerutdanning

Avdelingen fikk for 2004 en ramme på kr 55.107.000 I regnskapet for 2003 ble det avsatt kr 1.775.065,75 i ubrukte midler. Det gir en disponibel ramme på kr 56.882.065,75. I budsjettet er det forutsatt bruk av hele beløpet.

Tabellen nedenfor viser forbruket per 30.04.04 sett i forhold til budsjett og forbruk i samme periode 2003.

Art	Budsjett	Forbruk	Forbruk i %	Forbruk 01/03
Lønnskostnader	48.980.000	16.701.248,23	34,1	14.865.749
Investeringer og vedlikehold	1.500.000	42.234,40	2,8	124.372
Andre driftskostnader	11.313.000	4.163.177,04	36,8	1.753.507
SUM DRIFTSKOSTNADER	61.793.000	20.906.659,67	33,8	16.743.628
Netto finansielle poster	0	3.025,08		5.770
Netto ekstraordinære poster	0	0,00		1.733.000
Netto interne transaksjoner	-2.126.000	-779.340,00	36,7	-626.961
SUM KOSTNADER	59.667.000	20.130.344,75	33,7	17.855.437
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-2.785.000	-346.521,43	12,4	-499.384
NETTO KOSTNADER I PERIODEN	56.882.000	19.783.823,32	34,8	17.356.053

Avdelingens andel av bevilgningen fra UFD i 1.tertial er kr 18.264.000. Forbruket ligger over dette, og også sett i forhold til budsjett ligger forbruket høyt. Avdelingen påpeker i sin rapport at det er avdekket noen mindre avvik, men disse er ikke av en slik art at de nødvendiggjør noen tiltak nå. Hovedårsaken til det høye forbruket er knyttet til periodisering av praksiskostnader.

4.1.10 Avdeling for helse- og sosialfag

Avdelingen fikk for 2004 en ramme på kr 53.446.000. I tillegg ble avdelingens ramme styrket med kr 2.400.000 av avsatte midler fra 2003, se avsnitt 4.1.1. Regnskapet for 2003 viste et negativt resultat på kr 2.553.222,28. Av dette er kr 140.854,04 forutsatt dekket av disponibel egenkapital. Det resterende underskuddet på kr 2.412.368,24 er forutsatt dekket inn dels av rammen og dels av EFV i 2004. Dette gir en samlet disponibel ramme på kr 53.433.631,76.

Tabellen nedenfor viser forbruket per 30.04.04 sett i forhold til budsjett og forbruk i samme periode 2003.

Art	Budsjett	Forbruk	Forbruk i %	Forbruk 01/03
Lønnskostnader	47.814.000	17.208.833,08	36,0	15.862.571
Investeringer og vedlikehold	800.000	80.085,50	10,0	28.272
Andre driftskostnader	7.728.000	2.614.969,57	33,8	1.903.582
SUM DRIFTSKOSTNADER	56.342.000	19.903.888,15	35,3	17.794.425

Art	Budsjett	Forbruk	Forbruk i %	Forbruk 01/03
Netto finansielle poster	0	0,00		0
Netto ekstraordinære poster	0	0,00		1.207.900
Netto interne transaksjoner	-2.114.000	-704.710,00	33,3	-348.039
SUM KOSTNADER	54.228.000	19.199.178,15	35,4	18.654.286
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-677.000	-335.410,57	49,5	-261.595
Fra EFV	-117.000	0,00		
NETTO KOSTNADER I PERIODEN	53.434.000	18.863.767,58	35,3	18.392.691

Avdelingens andel av bevilgningen fra UFD i 1.tertial er kr 17.708.000.

Avdelingens negative resultat fra 2003 preger naturlig nok aktiviteten i 2004, og de tiltak som er iverksatt for å sikre inndekking av underskuddet synes å ha den forventede effekt. Ved utgangen av 1. tertial er resultatet i tråd med det periodiserte budsjettet, ikke minst takket være stor fokus hos de ansvarlige på at de tildelte rammer overholdes.

4.1.11 Akademi for scenekunst

Akademiet fikk for 2004 en ramme på kr 8.153.000. I regnskapet for 2003 ble det avsatt kr 734.730,51 i ubrukte midler. Det gir en disponibel ramme på kr 8.887.730,51. I budsjettet er det forutsatt brukt kr 414.730.

Tabellen nedenfor viser forbruket per 30.04.04 sett i forhold til budsjett og forbruk i samme periode 2003.

Art	Budsjett	Forbruk	Forbruk i %	Forbruk 01/03
Lønnskostnader	6.214.880	1.705.561,30	27,4	1.654.308
Investeringer og vedlikehold	225.000			0
Andre driftskostnader	2.154.850	881.251,11	40,9	629.350
SUM DRIFTSKOSTNADER	8.594.730	2.586.812,41	30,1	2.283.658
Netto finansielle poster	0	302,78		117
Netto ekstraordinære poster	0	0,00		0
Netto interne transaksjoner	0	18.500,00		18.454
SUM KOSTNADER	8.594.730	2.605.615,19	30,3	2.302.229
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-27.000	-49.189,51	182,2	0
NETTO KOSTNADER I PERIODEN	8.567.730	2.556.425,68	29,8	2.302.229

Avdelingens andel av bevilgningen fra UFD i 1.tertial er kr 2.689.000. Tabellen viser at forbruket ligger under dette, og det er dermed ikke brukt noe av de avsatte midlene.

4.1.12 Oppsummering – Høgskolen som helhet

Oppstillingen nedenfor viser samlede kostnader og inntekter sett i forhold til registrert budsjett per 30.04.2004.

Art	Budsjett	Forbruk	Forbruk i %	Forbruk 01/03
Lønnskostnader	204.402.113	70.146.729,80	34,3	64.471.359
Investeringer og vedlikehold	5.050.000	695.550,56	13,8	1.391.627
Andre driftskostnader	125.977.817	35.844.214,37	28,5	27.756.605
SUM DRIFTSKOSTNADER	335.429.930	106.686.494,73	31,8	93.619.591
Netto finansielle poster	45.000	20.976,89	46,6	24.816
Netto ekstraordinære poster	0	179.276,04		2.419.874
Netto interne transaksjoner	-3.690.500	-1.713.008,41	46,4	-3.110.839
SUM KOSTNADER	331.784.430	105.173.739,25	31,6	92.953.442
Driftsinntekter utenom bevilgningen fra UFD	-7.165.400	-2.682.215,46	37,4	-1.264.428
NETTO KOSTNADER I PERIODEN	324.619.030	102.491.523,79	31,5	91.689.014

Høgskolen har mottatt kr 112.522.000 av samlet bevilgning. Dette utgjør 4/12 av driftsbevilgningen og ½ av husleiebevilgningen, og tabellen viser at forbruket ligger godt innenfor den profilen UFD har lagt opp. Det er likevel grunn til å påpeke økningen i forbruk fra 2003 til 2004. Noe av forskjellen kan skyldes ulikheter i periodiseringen og overgangsproblemene i 2003, men det er likevel en betydelig økning både når det gjelder lønn og andre kostnader. Selv om det bare er Avdeling for ingeniørfag som melder om et antatt underskudd, er det grunn til å følge utviklingen både ved Avdeling for helse- og sosialfag, Avdeling for lærerutdanning og Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk.

4.2 Eksternt finansiert virksomhet

Det er lagt vekt på å ajourføre alle prosjekter med interne kostnader ved utgangen av hvert tertial. Det betyr at kostnadene som framgår av prosjektoversikten i vedlegg 5 samt kostnadstallene for EFV samlet inkluderer interne kostnader i tråd med kalkyler/budsjetter og anslag foretatt i den enkelte driftsenhet. Forholdet mellom BFV og EFV skal dermed være tilnærmet korrekt.

Når det gjelder resultatet av det enkelte prosjekt, vil det først framkomme når prosjektet avsluttes, jfr. sentrale retningslinjer. Dette betyr at det kun er prosjekter avsluttet i 1.tertial, som kan gi et positivt eller negativt resultat i resultatregnskapet. For øvrige prosjekter vil kostnader være lik inntekter, og status for prosjektet må ta hensyn til føringer i balansen slik det er gjort i vedlegg 5.

Nedenfor omtales status for egenkapital. Deretter er aktiviteten i de enkelte driftsenheter kommentert. Tallene finnes i vedlegg 5. Selv om prosjekter finansiert av NFR og Norgesuniversitetet defineres som bevilgningsfinansiert virksomhet og således ikke kan generere egenkapital, omtales denne aktiviteten likevel under EFV, se aktuelle avdelinger.

4.2.1 Egenkapital

Egenkapital skal være fritt disponibel kapital for en institusjon. I følge regelverket kan egenkapital kun genereres av eksternt finansiert virksomhet, og da bare prosjekter som er fullfinansierte av eksterne midler.

Høgskolen har foreløpig knyttet all egenkapital til avdelingenes virksomhet ettersom det er der den eksternt finansierte virksomheten drives.

Tabellen nedenfor viser egenkapitalen ved de enkelte driftsenheter ved inngangen til 2004, det som forutsettes disponert til dekning av underskudd på BFV, resultat i 1.tertial og faktisk egenkapital pr. 30.04. når det er korrigert for disse forholdene.

Driftsenhet	Egenkapital 01.01	Dispon. BFV	Faktisk egenkap.	Resultat 1.tertial	Egenkapital 30.04
IT-drift	13.531,33		13.531,33	0,00	13.531,33
Informasjonstekn	507.567,59		507.567,59	0,00	507.567,59
S.fag/språk	157.413,85		157.413,85	29.001,66	128.412,19
Ingeniørfag	496.396,79	-419.108,03	77.288,76	15.043,09	62.245,67
Lærerutdanning	365.880,04		365.880,04	0,00	365.880,04
Helse/sosialfag	140.854,04	-140.854,04	0,00	0,00	0,00
Totalt	1.681.643,64	-559.962,07	1.121.681,57	44.044,75	1.077.636,82

Midlene er fritt disponible i den enkelte driftsenhet, men skal også brukes til dekning av eventuelle underskudd på eksterne prosjekter. Det betyr at uansett overskudd eller underskudd vil et fullfinansiert eksternt prosjekt bli avsluttet mot egenkapitalkontoen for den aktuelle driftsenhet med mindre annet bestemmes av avdelingsstyret eller høgskolestyret.

Det foretas ikke dekning/styrking av egenkapitalen før ved regnskapsavslutningen. Resultatet for 1.tertial er derfor bare å betrakte som foreløpig.

4.2.2 Fellesadministrasjonen

Fellesadministrasjonen har en meget begrenset eksternt finansiert virksomhet. I oversikten tas også med det som føres under strategiske midler.

AIO-utdanningen som ivaretas av avdeling for helse- og sosialfag på vegne av Sykehuset Østfold HF, omfatter indirekte kostnader for fellestjenestene. Det samlede beløpet er fordelt mellom tjenestene etter avtale med avdelingen. Innsatsen her antas å belaste driftsenheten jevnt over året slik at kostnadene er tilnærmet lik 1/3 av avtalt beløp.

Høgskolen forvalter på vegne av Utdanningsdirektøren en bevilgning på kr 270.000 til kvalitetsutvikling i grunnskolen. Midlene skal tildeles prosjekter i skoleverket.

Høgskolen er tildelt midler gjennom Interreg til Uniska – nettverk. Dette dreier seg om dekning av faktiske kostnader ved deltakelse i nettverket og dekkes forskuddsvis, slik at status viser at det er avsatt midler til framtidige forpliktelser.

4.2.2 Bygningsmessig drift

Se kommentarer ovenfor vedrørende AIO.

4.2.3 IT-drift

Også IT-drift omfattes av AIO-avtalen, se 4.2.1. I tillegg har driftsenheten en egenkapital til fri disposisjon.

4.2.4 Bibliotek

Når det gjelder AIO, se 4.2.1. Driftsenheten har i tillegg til opparbeidet midler under prosjektet Vitenformidling. Prosjektet gjelder avdelingen i Sarpsborg, og inntektene kommer fra næringslivet.

4.2.5 Avdeling for informasjonsteknologi

Avdelingens eksternt finansierte virksomhet omfattes hovedsakelig av løpende salg av tjenester til NRK/Uninett. Status ved utgangen av 1.tertial viser forskuddsbetalte kostnader på kr 163.000. Dette dekkes inn ved etterskuddsfakturering slik at det ikke er snakk om et reelt underskudd.

4.2.6 Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk

Flere av de store prosjektene ved avdelingen er nå avsluttet, og dette medfører foreløpig en lavere omsetning enn i 2003. Prosjekt Handlingskompetanse er avsluttet med et mindre underskudd.

Status viser at det forskutteres mer enn man får inn i inntekter slik at avdelingen nå faktisk har en negativ egenkapital ved tertialets slutt.

Avdelingen har fått midler til et omfattende NFR-prosjekt ”Et inkluderende eller ekskluderende arbeidsliv?”. Prosjektet er innenfor den strategiske høgskolesatsingen og skal drives i et samarbeid mellom Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk og Avdeling for helse- og sosialfag. Prosjektet har en ramme på kr 1.000.000 og går over tre år.

4.2.7 Avdeling for ingeniørfag

Også Avdeling for ingeniørfag har en lavere omsetning i 1. tertial i år enn i fjor både når det gjelder NFR/Norgesuniversitet-prosjekter og ordinære eksternt finansierte prosjekter.

Driften av betongsprøvestasjonen og nettsenteret viser et mindre underskudd i perioden.

Ingen prosjekter er avsluttet i perioden.

4.2.8 Avdeling for lærerutdanning

Omsetningen i perioden er kr 1.656.000. Inntektene fra kursvirksomheten utgjorde kr 768.000 i 1.tertial.

Det er ikke avsluttet prosjekter i perioden.

4.2.9 Avdeling for helse- og sosialfag

Avdelingen har den største omsetningen med kr 2.300.000. Det største prosjektet gjelder AIO-utdanningen som alene står for kr 1.368.000.

Det er ikke avsluttet prosjekter i perioden.

4.2.10 Akademi for scenekunst

Akademiet har foreløpig ingen eksternt finansiert virksomhet.

4.2.11 Oppsummering eksternt finansiert virksomhet

Samlet omsetning for tertialet er kr 5.271.000. Dette er betydelig lavere enn for samme periode i 2003. Da var omsetningen kr 9.340.000. Reduksjonen er kommet hovedsakelig i Avdeling for samfunnsfag og fremmedspråk og Avdeling for ingeniørfag, men alle avdelingene har en lavere aktivitet enn i fjor.

Underskuddet som framkommer av vedlegg 2 på kr 44.044 er ikke reelt ettersom deler av dette vil bli dekket opp i løpet av året. Ved årets slutt vil kun avsluttede prosjekter framkomme med over- eller underskudd.

5. FORSLAG TIL VEDTAK

Høgskolens rapport for 1. tertial 2004 tas til etterretning

Remmen 10.06.2004

Wiktor Tvete
høgskoledirektør

Styremøte 21. juni 2004

SAK 30/04 STRATEGISK PLAN FOR HØGSKOLEN I ØSTFOLD 2004 – 2007

Vedlagte saksdokument:

- Forslag til strategisk plan for Høgskolen i Østfold 2004 – 2007

Vedlagt følger utkast til strategisk plan for Høgskolen i Østfold for perioden 2004 – 2007. Det vises til at et tidligere utkast til strategisk plan ble behandlet i styremøte den 26. januar 2004, ref. styresak 1/04.

Etter det har ledergruppen behandlet utkastet i flere møter og avdelingslederne har involvert sine ledergrupper og til en viss grad tatt saken opp til drøfting i personalmøter. I tillegg har det vært holdt møter med vertskommunene Halden, Sarpsborg og Fredrikstad, med Østfold fylkeskommune, Fylkesmannen i Østfold og NHO-Østfold med regionalt næringsliv. Det er også bedt om møter med regionrådene i Mosse-regionen og Askim-regionen samt med Sykehuset Østfold. Møter med disse gjenstår.

Forslag til strategisk plan legges fram for styret til diskusjon og vedtak.

Forslag til vedtak:

Forslag til strategisk plan for Høgskolen i Østfold 2004 – 2007 godkjennes.

Halden, 10. juni 2004

Wiktor Tvete
Høgskoledirektør

Styremøte 21.06.2004 **WOT/EAM/gnl**

Sak 31/04 Kvalitetssikringssystem for Høgskolen i Østfold

Vedlegg:
- Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høgskoler og lov om private høgskoler (UFD)
- Kriterier for evaluering av universiteter og høgskolers kvalitetssikringssystem for utdanningsvirksomheten (NOKUT)

1. BAKGRUNN
Høgskolen er pålagt å ha et godkjent kvalitetssikringssystem. Dette er hjemlet i § 2 i Lov om universiteter og høgskoler. Frist for opprettelse av slikt system er 01.01.2004.

§ 2. *Institusjonenes virksomhet*
1. Institusjonene under denne lov skal gi høgre utdanning som er basert på det fremste innen forskning, kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap. Institusjonene innenfor høgre utdanning og forskning skal samarbeide og utfylle hverandre i sine faglige aktiviteter (Norgesnettet). Utdanningstilbud skal utformes og ses i sammenheng med andre nasjonale og internasjonale utdanningstilbud.
2. Institusjonene skal ha tilfredsstillende interne systemer for kvalitetssikring. Studentevaluering av utdanningen skal inngå i systemene for kvalitetssikring. Departementet kan gi forskrift.

I Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høgskoler, kap. 2 KVALITETSSIKRINGSSYSTEM er det gitt nærmere beskrivelse av hva et kvalitetsikringssystem skal omfatte.

§ 4 Krav til kvalitetssikringssystem

1. Institusjoner under lov om universiteter og høgskoler og private høyskoler som er akkreditert etter lov om private høyskoler § 10a, skal ha et system som tilfredsstillende dokumenterer kvalitetssikringsarbeidet og kan avdekke sviktende kvalitet.
2. Kvalitetssikringssystemet skal omfatte alle prosesser som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutning av studiet. Rutiner for studentevaluering av undervisningen, selvevaluering og institusjonens oppfølging av evalueringer, dokumentasjon av institusjonens arbeid med læringsmiljøet, samt rutiner for kvalitetssikring av nye studietilbud, skal inngå.
3. Institusjonene skal ha rutiner som sikrer kontinuerlige forbedringer av systemet.
4. Organet fastsetter, i samråd med sektoren, kriterier som kvalitetssikringssystemet skal evalueres i forhold til.

§ 5 Evaluering av institusjonenes system for kvalitetssikring

1. Organet skal gjennomføre evaluering av systemet for kvalitetssikring ved institusjoner under lov om universiteter og høgskoler og private høyskoler som er akkreditert etter lov om private høyskoler § 10a. Evalueringen av systemet for kvalitetssikring omfatter både systemets strukturelle *oppbygging, den dokumentasjon det frembringer og de vurderinger* av utdanningskvaliteten som institusjonen selv gjør. Det skal ikke gå mer enn 6 år mellom hver evaluering av den enkelte institusjon. Organet fastsetter en tidsplan for evalueringen.

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) er gitt myndighet til å utarbeide kriterier for evaluering av universiteters og høgskolers kvalitetssikringssystem for utdanningsvirksomheten. Kriteriene skal omfatte hele institusjonen og gjelder de delene av virksomheten som er relatert til studiekvalitet og det totale læringsmiljøet, for alle studietilbud som institusjonen har ansvaret for, internt og eksternt. Ved evaluering av høgskolens kvalitetsikringssystem blir det lagt vekt på følgende 10 punkter:

1. *klargjøring av hvordan arbeidet med studiekvalitet inngår som en del av institusjonens strategiske arbeid*
2. *institusjonens definerte mål for kvalitetsarbeidet*
3. *forankring av kvalitetsarbeidet i ledelsen på alle nivå i organisasjonen*
4. *organisering av kvalitetsarbeidet i rutiner og tiltak som sikrer bred medvirkning, med definerte ansvarsforhold og myndighetsfordeling for de ulike ledd i arbeidet*
5. *innhenting og behandling av data og informasjon fra evalueringer som er nødvendig for å gi tilfredsstillende vurderinger av kvaliteten i alle studieenheter, og akkumulert på overordnede nivå i institusjonen*
6. *analyse av informasjonen og vurdering av måloppnåelse i kvalitetsarbeidet*
7. *bruk av resultatene fra kvalitetsarbeidet som grunnlag for beslutninger og tiltak, med sikte på å sikre og videreutvikle studiekvaliteten*
8. *klargjøring av hvordan kvalitetsarbeidet bidrar til ressursstyring og prioriteringer ved institusjonen (menneskelig ressurser, infrastruktur, service)*
9. *studentenes aktive medvirkning i kvalitetsarbeidet og fokus på det totale læringsmiljøet*
10. *en årlig rapport om kvalitetsarbeidet til institusjonens styre, som gir en helhetlig og overordnet vurdering av studiekvaliteten ved institusjonen og oversikt over opplegg og tiltak i kvalitetsarbeidet.*

Om kvalitet og kvalitetssikringssystem

Det er ikke gitt en enkel og entydig definisjon på begrepet studiekvalitet. NOKUT trekker frem tre forhold som sentrale innhold i studiekvalitetsbegrepet:

1. studiet slik det fremstår for studentene
2. studiet slik det tilfredsstiller anerkjente faglige mål
3. studiet slik det gir utdanningene samfunnsmessig relevans i vid forstand

Evalueringskriteriene til NOKUT forholder seg ikke direkte til kvaliteten i utdanningene, men gjelder selve kvalitetssikringssystemet og institusjonens kvalitetsarbeid. Det blir lagt vekt på at systemet er helhetlig og ledelsesforankret, og at det fremskaffer nødvendig informasjon, at informasjon analyseres og videreformidles til aktuelle ansvars- og ledelsesnivåer, og at det er rutiner for hvordan kunnskap skal omsettes til handling med sikte på forbedring og utvikling.

Det er forventet at kvalitetssikringssystemet skal evalueres internt og utvikles i samsvar med behovene.

Det er forutsatt at et god kvalitetsikringssystem skal være et styringsinstrument for institusjonen, og et praktisk redskap for jevnlige forbedringer i den løpende virksomheten. Systemet bør derfor bygge på rutiner som er nært knyttet til selve læringsprosessene og læringsmiljøet, og som motiverer og drar de ansatte og studentene med i arbeidet.

Formål
Formålet med kvalitetssikringssystemet er å sikre at utdanningsvirksomheten holder høg kvalitet og er i utvikling mot videre forbedring. Systemet må kunne avdekke tilfeller av kvalitetssvikt og synliggjøre god og dårlig kvalitet for øvrig. Det skal gi institusjonen et grunnlag for egenvurdering og endring.

Systemet skal skape klarhet rundt interne oppgaver og ansvarsforhold i et helhetlig opplegg, der alle medvirkende, studenter og ansatte, er delaktige i det felles arbeidet for høg kvalitet.

2. SAKSUTREDNING OG VURDERING

Høgskolen i Østfold har nedsatt en prosjektgruppe som har hatt som mandat å utarbeide et forslag til kvalitetssikringssystem. Gruppen har bestått av en representant fra hver avdeling, representant for fellesfunksjoner, studentrepresentanter, rektor, Per Lauvås og prosjektleder. Høgskolens ledergruppe har vært styringsgruppe.

Det ble bestemt at en i utviklingen i første rekke tok sikte på å utarbeide et system som sikret arbeidet med studiekvalitet innen følgende områder:

1. Rekruttering
2. Opptak
3. Oppstart
4. Gjennomføring
5. Evaluering

Det har parallelt pågått et prosjekt der formålsstrukturen relatert til økonomistyring er gjennomgått. En har prøvd å samkjøre disse prosjektene slik at det blir mulig å innhente relevante nøkkeltall i arbeidet med kvalitetsutvikling. Den opprinnelige inndelingen er derfor omdefinert for å harmonisere med hovedformålsstrukturen.

Inndelingen har da blitt:

1. Rekruttering og opptak
2. Gjennomføring av studier – inkl. oppstart og eksamen - vurdering
3. Studieutvikling
4. FoU
5. Administrasjon og ledelse (inkl. personal)
6. Infrastruktur
7. Eksternfinansiert virksomhet

Områdene FoU, administrasjon og ledelse og eksternfinansiert virksomhet har ikke vært prioritert i denne prosessen, men skal inn i kvalitetsikringssystemet i den grad de påvirker kvaliteten i utdanningene.

Det ar lagt opp til prosesser som gjør at arbeidet med kvalitetssikringssystemet har vært forankret i ledelsen for den enkelte avdeling og at det lokalt har vært nedsatt arbeidsgrupper der studenter har deltatt. Avdelingen har definert egne fokusområder innenfor de områder som er nevnt over. Det er i tillegg stilt krav om at arbeidet med studenters evaluering av

undervisning og studieplanarbeid skal prioriteres spesielt våren 04. Når det gjelder høgskolens felles opplegg for studenters evaluering av undervisning, vil dette bli lagt frem som egen sak i styret. Styret vedtok i desember 2003 ”Bestemmelser for oppretteting og nedlegging av studier”. Disse er en godt i gang med å implementere. Det gjenstår å synliggjøre avdelingenes rutiner som sikrer kvalitet og medvirkning.

Det er i tillegg vedtatt revidert eksamensforskrift og ligger til grunn får vårens revisjoner av studieplaner. Høgskoledirektøren har utarbeidet utfyllende bestemmelser og veiledning til eksamensforskriften.

Utgangspunktet for arbeidet med kvalitetsikringssystemet har vært å beskrive det vi har, ta vare på god praksis, utvikle nytt der det har vært nødvendig innenfor prosesser som har betydning for studiekvaliteten. I gjennomføringen av prosjektet har det blitt klart at høgskolen har behov for mer systematisk gjennomgang av de enkelte fokusområdene. Dette blir gjennomført i løpet av høsten i samme prosess som en utvikler kvalitetssikringssystemets kapittel 3-9 og ved å ta i bruk et web-basert kvalitetssystem. Denne prosessen er tenkt som en ”Bottom up”-prosess, der de som er prosesseiere ser til at de som har roller i prosessen får være med i utviklingen av ”sin” del av kvalitetsikringssikringssystemet. Det foreliggende dokument er tenkt brukt som styrende for strukturen for de prosesser som skal beskrives på alle nivå i høgskolen. Det utarbeides en egen plan for utvikling og implementering av kvalitetsikringssystemet.

Kvalitetssikringssystemet foreligger derfor nå med en struktur som antyder hvordan strukturen for hvordan ledelsesprosesser, kvalitetsprosesser og støtteprosesser skal beskrives og dokumenteres.

Kvalitetssikringssystemet er lagt opp med følgende struktur:
Kapittel 1: - beskriver høgskolens kvalitetssikringssystem og hvordan det skal reguleres
Kapittel 2: - beskriver planstruktur og organisering (ledelsesprosesser)
Kapittel 3: - beskriver prosessen rundt rekruttering av studenter og opptak (kvalitetsprosess)
Kapittel 4: - beskriver prosessen rundt gjennomføring av studiet (kvalitetsprosess)
Kapittel 5: - beskriver prosessen for studieutvikling (kvalitetsprosess)
Kapittel 6: - beskriver prosessen rundt Forskning og Utviklingsarbeide (FoU) (kvalitetsprosess)
Kapittel 7: - beskriver prosessen for hvordan en sikrer rekruttering og utvikling av høgskolens personale (støtteprosess)
Kapittel 8: - beskriver høgskolens oppbygging av infrastruktur for å sikre studiekvalitet (støtteprosess)
Kapittel 9: - beskriver hvordan en sikrer kvalitet i eksternfinansiert virksomhet. Dette er i tillegg også regulert i kvalitetsikringssystemet andre kapitler.

Høgskoledirektøren velger å legge frem forslag til kvalitetsikringssystem som en orienteringssak, der en ber om innspill fra høgskolens styre som grunnlag for videre arbeid. Første versjon av kvalitetssikringssystemet legges frem som sak i møte i høgskolens styre 13.september. I saken vil det da også bli lagt frem plan for videre arbeid med og implementering av kvalitetsikringssystemet.

3. FORSLAG TIL VEDTAK:
Utkast til kvalitetssystem for Høgskolen i Østfold tas til orientering.

Saken fremmes som vedtakssak i styremøte 13. september

Halden 11.06.04

Wiktor Tvete
Høgskoledirektør

Høgskolestyret 21.06.2004 WT/ASK/bøø

SAK 32/04 HØGSKOLENS PLANSTRUKTUR

1. VEDLEGG

Plan- og rapporteringsåret (nåværende struktur) – skjematiske framstillinger av dokumenter og prosess

2. BAKGRUNN

I Handlingsplanen for 2004 er det vedtatt følgende tiltak:

Det foretas en gjennomgang av høgskolens planstruktur med sikte på en best mulig kopling mellom planformer og –prosesser, herunder integrering av et mer langsiktig ressurs-perspektiv.

Utgangspunktet for gjennomgangen er dagens struktur og de erfaringer vi har gjort oss i denne sammenheng.

3. DAGENS STRUKTUR

Eksisterende plandokumenter kan grovt sett deles inn i fire grupper:

1. Strategisk plan - flerårig
2. Temaplaner – som regel med lenger enn ett års tidshorisont
3. Handlingsplan/virksomhetsplan med budsjett for høgskolen som helhet – ett-årig
4. Aktivitetsplaner med detaljbudsjett for driftsenhetene – ett-årig

I tillegg kommer Serviceerklæringen som sier noe om våre intensjoner/forpliktelser overfor studentene.

3.1 Strategisk plan

Planen skal være 4-årig og trekke opp høgskolens hovedmål og strategiske satsingsområder for den aktuelle perioden. Det er ikke utarbeidet noen mal for plandokumentet, og det er heller

ikke laget faste rutiner for planprosessen utover at planen skal revideres i løpet av styreperioden. Eksisterende plan (2000 – 2003) inneholder ikke noe ressursperspektiv.

Siste revidering av planen falt sammen med skifte i ledelsen og endring i styrings- og ledelsesstruktur. Dette viste seg å være uheldig både tidsmessig og arbeidsmessig. Samtidig innebar implementeringen av kvalitetsreformen og arbeidet med kvalitetsystemet betydelig belastning på ledelsen, og arbeidet med strategisk plan ble derfor skjøvet ut i tid. Revidert strategisk plan behandles av styret i juni 2004.

3.2 Temaplaner

Høgskolen har en rekke planer som kan kalles temaplaner og som tar for seg deler av høgskolens virksomhet:

Læringsmiljøutvalgets handlingsplan – 1 år (ny fra 2004)
Informasjons- og markedsføringsplan – 3-årig – siste versjon gjelder 2002 - 2004
Strategi for internasjonalisering – 3-årig – siste versjon gjelder 2003 – 2005
Strategi for forsknings- og utviklingsarbeid – siste versjon fra 2000 – revideres i forbindelse med strategisk plan
Personalpolitikk – 4-årig – siste versjon gjelder 2000 – 2003 – er under revidering
Handlingsplan for likestilling – 4-årig – siste versjon gjelder 2000 – 2003 – vedtatt 26.04.04
Handlingsplan for funksjonshemmede – 4-årig – siste versjon gjelder 2000 – 2003 – revideres i år
Strategisk handlingsplan for etter- og videreutdanning – ikke utarbeidet etter 1998
Tiltaksplan for HMS-arbeidet 2002 – 2003 – 1 år
Tiltaksplan mot seksuell trakassering – vedtatt 26.04.04

I tillegg finnes det en beredskapsplan for kriser og krisehåndtering og en omstillingsavtale som begge gir viktige føringer for håndtering av spesielle situasjoner, men som mer er å betrakte som rutinebeskrivelser enn plandokumenter. Dokumentene må likevel følges opp og revideres.

For enkelte av områdene er høgskolen pålagt å ha en plan, men det stilles da normalt ikke særskilte krav til prosess, form eller detaljert innhold.

Det er beheftet en del svakheter ved disse dokumentene:

- de er ikke integrert i det overordnede plan- og rapporteringssystemet, og det er av og til uklart hvordan de følges opp. Det er heller ikke utarbeidet felles retningslinjer verken for prosess eller dokument, og som tidsperiodene for de gjeldende planene viser, er det heller ikke noen særlig kopling til STPs planperiode.

- funksjonen til det enkelte dokument er ikke entydig, og dette gjør at dokumentet ofte fyller flere formål

- begrepsbruken i dokumentene kan skape begrepsforvirring

- det mangler kostnadsberegninger i det som kan kalles temaplaner, dvs at de mangler et ressursperspektiv

- temaplanene kan lett skape en forventning som ikke alltid kan følges opp i handlingsplanen

3.3 Handlingsplan og budsjettrammer

Handlingsplanen er høgskolens virksomhetsplan med en ett-årig horisont. Planen er tett koplet mot budsjettet, men utarbeides i egen sak og i eget dokument.

Dokumentets form ble endret fra 2004 til kun å bestå av en opplisting av tiltak uten forankring i langsiktige plandokumenter. Tiltakene er en blanding av konkrete produktmål og mer uklare tiltak av typen "Det skal foretas en vurdering av …."

Utarbeidelsen av handlingsplanen skjer sentralt i en uformell dialog med driftsenhetene.

Høgskolens økonomiske planlegging er kun knyttet til budsjettet som er ett-årig. Det er i tråd med den statlige tradisjonen som er tett koplet til statsbudsjettet. Budsjettet bygger på rammestyring, og er konsentrert om fordeling av den tildelte statlige bevilgningen. Fordelingen skjer etter særskilte kriterier gjennom en egen budsjettmodell. Budsjettmodellen omtales ikke ytterligere i denne saken.

3.4 Aktivitetsplaner og detaljbudsjetter

Disse planene har vært definert som "virksomhetsplaner" for underliggende enheter. I 2001 ble det nedsatt ei arbeidsgruppe som skulle vurdere en felles mal for denne type planer.

Arbeidsgruppa leverte sin rapport i mai 2001, og anbefalingene når det gjelder struktur er fulgt opp i flere av driftsenhetene, da særlig i avdelingene. Strukturen er bygget over samme lest som Handlingsplanen før 2004.

Aktivitetsplanene skal bygge på høgskolens Handlingsplan og andre overordnede planer og utarbeides i etterkant av at styret vedtar Handlingsplanen og budsjettrammene. Driftsenhetene har normalt frist til 01.02 med å utarbeide planen. For de enheter som har egne styrer, skal planen behandles her. Planene går til høgskolestyret til orientering.

3.5 Sammenhengen mellom de ulike planformene

Det er begrenset kopling mellom de ulike plandokumentene. Tettest kopling er det mellom handlingsplan/budsjettrammer og driftsenhetenes aktivitetsplaner.

4. PLANSTRUKTUREN OG KVALITETSSYSTEMET

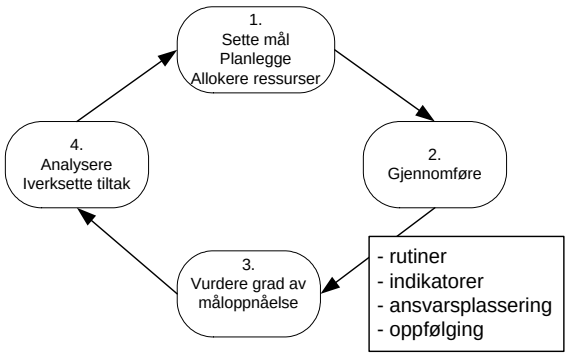
Gjennom etablering av kvalitetssystemet er det nå laget en ramme for systematisk kvalitetssikring av høgskolens virksomhet. For å få dette til må det etableres en tett kopling til høgskolens planlegging og rapportering. Planstrukturen/-systemet er derfor å betrakte som en

integrert del av kvalitetssystemet og skal bidra til at utvikling skjer i praksis – et verktøy for kvalitetsutvikling.

4.1 Styringssløyfa

Planleggingen kan ikke ses adskilt fra rapporteringen, og selv om denne saken primært handler om plandokumenter og -prosesser, er det viktig å understreke at det i bunnen for all planlegging ligger en forutsetning om at man kjenner sine rammebetingelser og har gjennomført en evaluering av virksomheten slik at planleggingen kan bygge på erfaring, analyse og dokumenterte styringsdata.

I så måte er kvalitetssløyfa og styringssløyfa identiske (se sak 32/04 om kvalitetssystemet):

Gjennom planleggingen skal det legges grunnlag for gjennomføring og kontinuerlig forbedring av virksomheten, og planarbeidet må derfor bygge på dokumentasjon gjennom systematisk rapportering slik at mål, strategier, tiltak og ressursallokering rettes inn mot prioriterte områder.

4.2 Årshjulet

I løpet av plan- og rapporteringsåret håndterer vi minimum tre år:

- foregående år gjennom rapportering, analyse og evaluering
- inneværende år gjennom detaljplanlegging, gjennomføring av aktivitet og løpende rapportering
- kommende år gjennom planlegging (eventuelt med et flerårig perspektiv)

Vedlagte oversikter gir en skjematisk framstilling av plan- og rapporteringsåret slik det framstår i dag. År –1 er foregående år, år 0 er inneværende år og år 1 er kommende år.

Oversikten omfatter ikke evalueringer og rapportering knyttet til kvalitetssystemet. Heller ikke arbeidet med STP og eventuelle temaplaner er tatt med.

4.3 Kvalitetssystemets struktur bør avspeiles i plandokumentene

Kvalitetssystemet fanger opp og systematiserer de viktigste delene av høgskolens virksomhet, og det er gjennom systemet etablert en struktur som bør gjenfinnes i plan- og

rapporteringsdokumenter slik at det blir en tydelig kopling mellom systemet og den faktiske oppfølgingen gjennom planlegging og rapportering.

Hovedområder:

1. Rekruttering og opptak av studenter
2. Studieportefølje og studieutvikling
3. Gjennomføring av studier
4. Forskning og utvikling
5. Personell og organisasjon
6. Støttefunksjoner/infrastruktur

Under hvert hovedområde skal det gjennom planleggingen på de ulike nivåer i organisasjonen kunne formuleres mål, strategier og tiltak, fastsettes kvantitative og kvalitative resultatmål/indikatorer og tildeles ressurser i tråd med disse. I rapporteringen dokumenteres måloppnåelse, nøkkeltall/status i forhold til fastsatte resultatmål/indikatorer og bruk av ressurser og det foretas analyse/evaluering som gir grunnlag for korrigering av kurs og formulering av nye tiltak som skal sikre og videreutvikle kvaliteten.

5. JUSTERT PLANSTRUKTUR – EN GROV SKISSE

5.1 Føringer i det statlige regelverket

Det nye økonomiregelverket trekker opp følgende grunnleggende styringsprinsipper i ØR (økonomiregelverket) § 4:

Alle virksomheter skal:

a) fastsette mål og resultatkrav innenfor rammen av disponible ressurser og forutsetninger gitt av overordnet myndighet
b) sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, ressursbruken er effektiv og at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder krav til god forvaltningsskikk, habilitet og etisk adferd
c) sikre tilstrekkelig styringsinformasjon og forsvarlig beslutningsgrunnlag

I ØR §9 følges dette opp:

For å sikre dette skal virksomhetene:

a) planlegge med både ettårig og flerårig perspektiv
b) gjennomføre fastsatte planer
c) rapportere om måloppnåelse og resultater internt og til overordnet myndighet

I Bestemmelsene om økonomistyring i staten heter det videre:

2.3.1 Planlegging

Virksomhetens ledelse skal planlegge og utarbeide strategier med ettårig og flerårig perspektiv tilpasset virksomhetens egenart. Planene skal dokumenteres gjennom interne styringsdokumenter. For å dokumentere virkningen av vesentlige forhold i planene, skal det fastsettes styringsparametere som er mest mulig stabile over tid.

2.3.2 Gjennomføring og oppfølging

Det må etableres løpende informasjons- og kommunikasjonsrutiner for rapportering og gjennomføring av planer. Den interne styringen skal være innrettet slik at:

a) den tilfredsstiller kravene til resultat- og regnskapsrapportering gitt av overordnet myndighet og andre
b) virksomheten har nødvendig styringsinformasjon og beslutningsgrunnlag til å følge opp aktivitetene og resultatene
c) virksomhetens økonomisystem sammen med statistikk, analyser og andre relevante systemer belyser om virksomheten drives effektivt i forhold til kostnader og fastsatte mål og resultatkrav
d) utgifter følges opp mot bevilgning for å sikre at det ikke skjer uhjemlede overskridelser og at forutsatte inntekter kommer inn

Resultatinformasjonen skal benyttes i virksomhetens planlegging for de påfølgende år.

5.2 Dokumenter og sammenhengen mellom disse

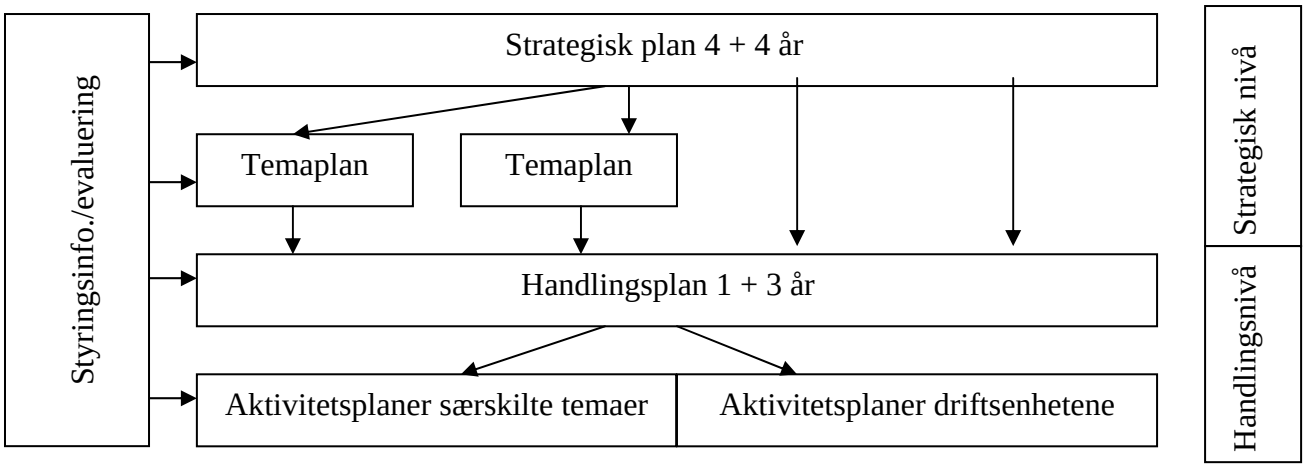
Med bakgrunn i drøftinger i ledergruppa samt krav i det nye økonomiregelverket synes det å være aktuelt med følgende planformer:

- strategisk plan som skal ivareta den langsiktige strategiske planleggingen
- handlingsplan som skal ivareta det kortsiktige perspektivet og være mest mulig konkret, men fortsatt på høgskolenivå. I HP ligger også budsjettrammer.
- aktivitets-/tiltaksplaner for de enkelte driftsenheter inkludert detaljbudsjett

Som del av den strategiske planleggingen foreslås det i tillegg et mer systematisk opplegg for temaplaner nært knyttet til hovedområdene i kvalitetssystemet.

Alle planformene må bygge på en bevisst bruk av styringsinformasjon gjennom rapportering, evaluering og analyse i forkant. Denne forutsetningen ligger underforstått i de videre forslagene og kommentarene.

Følgende skisse kan illustrere den foreslåtte planstrukturen:

Skissen innebærer at det strategiske nivået ivaretas av Strategisk plan og supplerende temaplaner, mens handlingsnivået ivaretas av Handlingsplanen og de årlige aktivitetsplanene.

Det vesentlige utgangspunktet for planleggingen og plandokumentene er kvalitetssystemets struktur, se avsnitt 4.3. Innenfor alle disse områdene skal det foreligge strategier, prioriteringer og tiltak for utvikling, og det betyr at både det strategiske og det handlingsrettede nivået må forholde seg til alle områdene. Imidlertid vil det være enkelte områder som er mer vesentlige enn andre å gripe fatt i. Disse skal fanges opp i den overordnede strategiske plan som de utvalgte satsingsområdene og dermed også være styrende for hvordan man prioriterer i handlingssammenheng. For de områder som ikke fanges opp i den strategiske planen, utarbeides det temaplaner i den grad det anses nødvendig.

5.3 De enkelte dokumenter

5.3.1 Strategisk plan

Tidshorisont	Minimum 4 + 4 år (2 styreperioder)
Revidering	Hvert 4.år, dog ikke i det året det er lederskifte Rulleres årlig i forbindelse med HP
Ressursperspektiv	Grov vurdering av framtidige rammer og prioriteringer
Innhold/form	STP skal ikke være heldekkende, men trekke opp de strategiske hovedutfordringene i den aktuelle perioden. Hovedoverskriftene hentes fra kvalitetssystemets struktur slik at linjene til den videre planleggingen og oppfølgingen er klare. STP må inkludere langsiktige styringsparametre for de aktuelle områdene
Prosess	Prosessen rundt revideringen bør legges opp med bred involvering, tydelig organisert, for eksempel som et prosjektarbeid. De formelle organene som skal involveres er greie nok, men prosessen vil også ha sterke islett av uformell medvirkning som må organiseres på en effektiv og inkluderende måte. Hvem, når og hvordan blir vesentlige spørsmål.

5.3.2 Temaplaner

Temaplanene er tenkt å skulle fange opp de områder av høgskolens aktivitet som ikke er fanget opp av strategisk plan, men der det likevel ønskes formulert strategier og langsiktige resultatmål. Utgangspunktet for valg av temaplaner er strukturen i kvalitetssystemet.

Tidshorisont	4 år
Revidering	Hvert 4.år i etterkant av STP Rulleres årlig i forbindelse med HP
Ressursperspektiv	Kostnadsanslag og prioriteringer
Innhold/form	Valg av temaplaner gjøres med bakgrunn i kvalitetssystemets struktur og satsingsområdene i strategisk plan Planene skal ivareta en strategisk funksjon inkludert fastsettelse av langsiktige resultatmål og en vurdering av ressursbehovet. Konkrete tiltak og ressursallokering ivaretas gjennom HP.
Prosess	Det er viktig at utarbeidelsen og oppfølgingen forankres i den formelle organisasjonsstrukturen. Det er derfor nødvendig å avklare prosessen i det enkelte tilfelle.

5.3.3 Handlingsplan og budsjettrammer

Tidshorisont	1 + 3 år der 1.år er bindende
Revidering	Årlig
Ressursperspektiv	Rammefordeling basert på gjeldende budsjettmodell for år 1 Langtidsbudsjett for år 2-4 basert på STP/temaplanene, prioriteringer i HP og vurdering av utviklingen når det gjelder aktuelle data i budsjettmodellen
Innhold/form	Også HP bør reflektere strukturen i kvalitetssystemet. Formen blir avhengig av prosessen, men HP må inneholde så vel prioriteringene, resultatmålene og grovbudsjettet for den kommende 4-årsperioden som konkrete tiltak, kortsiktige resultatmål og fordeling av budsjettrammene for år 1.
Prosess	For å kunne fange opp rullering av STP og temaplanene bør arbeidet startes opp på våren så snart rapporteringen for foregående år er ferdig. Det er mulig å velge så vel delt som samordnet behandling i styret. Ved delt behandling vil de strategiske valgene og prioriteringene samt langtidsbudsjettet bli behandlet først slik at de gir føringer for det detaljerte handlingsprogrammet og ressursfordelingen som da i praksis blir en ett-årig tiltaksplan for høgskolen som helhet. Behandling kan skje i september og desember – alternativt oktober og desember hvis man ønsker å vente til statsbudsjettet foreligger. Samordnet behandling vil innebærer at HP fanger opp så vel de langsiktige strategiske vurderingene og langtidsbudsjettet så vel som den konkrete tiltakene og budsjettrammene for år 1. Behandling vil da skje i desember.

5.4 Videre arbeid

Det gjenstår fortsatt en del arbeid knyttet til beskrivelse av så vel prosesser som dokumenter. I denne omgang er det viktig å få slått fast hvordan den overordnede strukturen bør være, hvilke plandokumenter høgskolen skal utarbeide, hvilken hensikt disse skal ha og hvordan de er koplet til hverandre.

Den konkrete oppfølgingen vil skje dels i den videre oppfølgingen av kvalitetssystemet der prosedyrer og rutiner skal dokumenteres og i forbindelse med høstens planlegging som vil ta utgangspunkt både i kvalitetssystemet og den strategiske planen.

6. FORSLAG TIL VEDTAK

Forslag til planstruktur godkjennes

Halden 10.06.2004

Wiktor Tvete
høgskoledirektør

Styremøte 21. juni 2004. WT/BN

SAK 33 /04 TILSETTINGSUTVALG FOR UNDERVISNINGS- OG FORSKNINGSSTILLINGER

Høgskolestyret vedtok i sak 42/03 Oppnevning av medlemmer til tilsettingsutvalg for undervisnings- og forskningsstillinger samt innstillingsmyndighet å oppnevne representantene for kun ett år. I saksframlegget sto det følgende:

Tilsettingsutvalget skulle egentlig oppnevnes for valgperioden, altså for fire år. Etter ønske fra rektor og prorektor foreslås det å oppnevne utvalget for ett år. Etter en evaluering vil det så bli vurdert om tilsettingsutvalgets sammensetning skal fortsette på samme måte, eller om styret skal vedta en ny sammensetning.

Denne evalueringen er nå foretatt, og det entydige resultatet er at nåværende ordning med sammensetning av tilsettingsutvalget skal fortsette. Det vil si at tilsettingsutvalget for undervisnings- og forskerstillinger ved HiØ skal sammensettes på følgende måte:

- Prorektor som leder av utvalget
- Ett medlem oppnevnt direkte av styret
- Tre representanter fra den avdelingen tilsettingen gjelder.

Styret oppnevner representantene fra avdelingene etter forslag fra den enkelte avdeling.

Siden oppnevning kun er foretatt for ett år, må styret foreta ny oppnevning for resten av perioden. Det naturlige ville være å prolongere utvalget med de medlemmer det har i dag. Underveis har man imidlertid støtt på et formelt problem i forhold til at to avdelinger har valgt å ha sine studieledere som representanter i tilsettingsutvalget.
I den nye lederstrukturen organiserer avdelingsledelsen seg som et team hvor studielederne inngår. Som kjent har avdelingsleder innstillende myndighet, og i dennes fravær den studieleder som da fungerer som stedfortreder. Siden avdelingsledelsen fungerer på denne måten, så kan det lett oppstå inhabilitetsproblematikk knyttet til studieledernes lederfunksjoner. Det vil derfor være riktigere å velge andre representanter fra undervisnings- og forskningspersonalet til utvalget. Det forslås derfor en endring i sammensetningen av tilsettingsutvalget:

- Prorektor som leder av utvalget
- Ett medlem oppnevnt direkte av styret

- Tre representanter uten formell lederposisjon fra den avdelingen tilsettingen gjelder.

Avdelingene vil bli invitert til å komme med forslag på representanter slik at styret kan foreta oppnevning i første møte etter sommerferien. Til da fungerer det nåværende utvalget.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Tilsettingsutvalget ved HiØ settes sammen på følgende måte:

- Prorektor som leder av utvalget
- Ett medlem oppnevnt direkte av styret
- Tre representanter uten formell lederposisjon fra den avdelingen tilsettingen gjelder
  De tre representantene oppnevnes av styret etter forslag fra den enkelte avdeling.

Nåværende tilsettingsutvalg fungerer fram til nytt utvalg er oppnevnt.

Rektor/prorektor gis fullmakt til å foreta tilsettinger i juli dersom det viser seg umulig å samle et beslutningsdyktig tilsettingsutvalg.

Halden 11. juni 2004.

Wiktor Tvete
høgskoledirektør

Styremøte 21. juni 2004. KAA

SAK 34/04 KONSTITUERING AV HØGSKOLEDIREKTØR

Vedlagt saksdokument:
Oppsigelse fra Wiktor Tvete datert 28. mai 2004

Høgskoledirektør Wiktor Tvete har sagt opp sin stilling med virkning fra 1. september 2004. For å kunne avvikle ferie og noe avspasering vil sluttdato i realiteten være 23. juni 2004.

Personaldirektøren fungerer for tiden som direktørens stedfortreder, og det foreslås at hun konstitueres som direktør frem til stillingen er besatt.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Personaldirektør Birgitta Næss konstitueres som høgskoledirektør frem til ny høgskoledirektør har tiltrådt.

Halden 11. juni 2004.

Knut Aaarvak
Rektor

Styremøte 21. juni 2004. KAA/BN

SAK 35/04 UTLYSING AV STILLING SOM HØGSKOLEDIREKTØR

Vedlagte saksdokumenter:

Utlysningstekst og stillingsbetenkning for nåværende rektorstilling.
(som grunnlag ved utlysing av høgskoledirektørstillingen)

Ved omorganiseringen i 1994 var bestemmelsen at høgskoledirektørstillingene skulle besettes fast. Tilsettingene ble foretatt av KUF etter innstilling fra Det regionale høgskolestyret.
Lov om universiteter og høgskoler av 12. mai 1995 sa følgende om høgskoledirektørstillingen:

§32.

1.
Styret foretar selv utlysing og tilsetter administrerende direktør for institusjonen. ------ Tilsetting i stilling som administrerende direktør kan skje på åremål, etter nærmere regler foreslått av departementet.

2.
Tilsetting som administrerende direktør skjer på grunnlag av innstilling fra et innstillingsutvalg oppnevnt av styret.

Universitets og høgskoleloven slik den lyder etter de siste endringer av 27. juni 2003 sier følgende:

§ 32.

1.
Styret foretar selv utlysning og tilsetter administrerende direktør for institusjonen----------. Tilsetting i stilling som administrerende direktør kan skje på åremål.

2.
Tilsetting som administrerende direktør skjer på grunnlag av et innstillingsutvalg oppnevnt av styret. Studentene skal være representert i innstillingsutvalget, hvis ikke styret enstemmig bestemmer noe annet.

Det ble ved HiØ foretatt vesentlige endringer i ledelsesstrukturen i 2003, hvor åremålstilsettinger i lederstillinger ble et gjennomgående prinsipp. Når nå direktørstillingen er blitt ledig er det ingen grunn til å anta at ikke også denne stillingen skal følge det samme prinsipp. Det burde derfor være unødvendig å sende dette ut på høring i høgskolen generelt. Formelt skal saken imidlertid drøftes med organisasjonene. Vilkårene knyttet til åremålet bør også være de samme. Dette vil blant annet si at åremålsperioden skal være på fire år med mulighet til en forlengelse på ytterligere fire år.

Sammensetning av innstillingsutvalg:

Utvalget må ha ulikt antall medlemmer, og det kan diskuteres hvor stort det bør være. I forhold til at dette er den øverste lederstillingen på administrativ side, er legitimitet i høgskolens/avdelingenes miljøer svært vesentlig. Det er derfor viktig at flest mulig miljøer er representert. Siden stillingen er en ren teknisk/administrativ stilling er det videre viktig at de teknisk/administrative har en representant i utvalget. Det vil være hensiktsmessig å overlate dette til hovedtillitsvalgt for YS, da denne organisasjonen representerer flertallet av de tilsatte i denne kategorien.

Med bakgrunn i det ovenstående foreslås følgende sammensetning av innstillingsutvalget:

Rektor
De fem avdelingslederne
Hovedtillitsvalgt fra YS
2 studenter oppnevnt av Studentparlamentet.

Personaldirektøren fungerer som sekretær.

Utlysningstekst:

Det vil være naturlig å formulere en utlysningstekst ut fra de samme ledelseskriterier som ble brukt i utlysning av rektorstillingen/avdelingslederstillingene. Det må i teksten også tas forbehold om eventuelle endringer i ledelsesstruktur som følge av eventuelle endringer når ny felles lov om universiteter og høgskoler er et faktum.
Når det gjelder lønnsfastsettelse vil stillingen lyses ut med lønn etter avtale.

Med dette som premiss foreslås det at rektor på vegne av styret får fullmakt til å godkjenne utlysningstekst og stillingsbetenkning.

FORSLAG TIL VEDTAK.

1. Stillingen som høgskoledirektør ved HiØ lyses ut på åremål for fire år med mulighet til forlengelse i ytterligere fire år.

2. Rektor får fullmakt til å godkjenne utlysningsteksten ut fra de premisser som er lagt i saksfremlegget.

3. Innstillingsutvalget gis følgende sammensetning:

   Rektor
   De fem avdelingslederne
   Hovedtillitsvalgt for YS
   To studenter oppnevnt av Studentparlamentet

   Personaldirektøren fungerer som sekretær.

Halden 11. juni 2004.

Knut Aarvak
Rektor

Høgskolestyret 21.06.2004 WT/ASK/bøø

SAK 36/04 DISPONERING AV AVSATTE MIDLER FRA 2003

I regnskapet for 2003 er ubrukte midler innen bevilgningsfinansiert virksomhet avsatt til seinere bruk. Det alt vesentlige av dette er avsatt under de enkelte driftsenheter, og skal brukes på løpende aktivitet knyttet til oppfølging av statsoppdraget.

I tillegg til de midler som er avsatt ved de enkelte driftsenheter, er det også ubrukte midler som er av felles karakter dels under Fellesadministrasjonen og dels under strategiske midler/fellesformål.

Fellesadministrasjonen hadde for 2003 samlede ubrukte midler på kr 1.395.257,47 fordelt slik:

- aktivitet Fellesadministrasjonen	kr 397.553,53
- midler avsatt fra tidligere RUSH (prosjekt NFR)	kr 306.000,00
- mellomværende med Finansdepartementet	kr 691.703,94

Av disse midlene er kr 193.500 forutsatt brukt i Fellesadministrasjonens budsjett for 2004.

Strategiske midler/fellesformål hadde samlede ubrukte midler på kr 5.996.845,15 fordelt slik:

- strategiske midler	kr 3.113.721,66
- fellesformål	kr 270.458,78
- feriepengeavsetning	kr 2.612.664,71

Av disse midlene er kr 2.155.000 forutsatt brukt i budsjettet for 2004, alt knyttet til strategiske midler.

Av ovennevnte midler er følgende fritt disponible – forutsatt at de anvendes til aktivitet under statsoppdraget:

RUSH	kr 306.000,00
Strategiske midler	kr 958.721,66
Fellesformål	kr 270.458,78
Totalt	kr 1.535.180,44

Når det gjelder midler knyttet til feriepenger og mellomværende med Finansdepartementet, er det ennå noe uklart hvorvidt disse faktisk er disponible. Dette avklares i løpet av regnskapsåret.

I revidert nasjonalbudsjett er det foreslått en reduksjon i bevilgningen til universiteter og høgskoler. For statlige høgskoler er reduksjonen kr 16.774.000. Fordelingen av reduksjonen

mellom høgskolene blir først klar etter at Stortinget har vedtatt det reviderte budsjettet, men normalt vil vår andel være ca 5% eller omkring kr 800.000. For å unngå å kutte i driftsenhetenes budsjetter, anbefaler direktøren at dekning foretas ved hjelp av ubrukte midler fra 2003.

Utover dette er det flere formål som nå har behov for en styrking, og der direktøren ber styret vurdere bruk av disponible midler. Det gjelder følgende:

Kvalifiseringstiltak hovedfag avdeling for helse- og sosialfag

I budsjettet for 2003 ble det som del av kompetansemidlene til utdannings- og forskningspersonalet avsatt kr 200.000 til særskilte kvalifiseringstiltak på hovedfagsnivå ved avdeling for helse- og sosialfag. Midlene ble fordelt med kr 50.000 på fire midlertidig tilsatte. I henhold til avtalen vil disse få fast ansettelse dersom de gjennomfører hovedfagutdanningen i løpet av tre år. Intensjonen var å støtte avdelingen gjennom hele studieløpet, men på grunn av en misforståelse ble det ikke lagt inn midler i budsjettet for 2004. Direktøren anbefaler derfor at kr 200.000 av de ubrukte midlene overføres avdeling for helse- og sosialfag til videreføring av ordningen.

Studieinformasjonssystem

Høgskolen har utviklet et eget studieinformasjonssystem, men dette vil ikke kunne dekke alle nødvendige funksjoner. Det er også sårbart når det gjelder vedlikehold og brukerstøtte. Direktøren anbefaler derfor at høgskolen går til anskaffelse av studieinformasjonssystemet "Net Ed Studieinfo på Web". Totale kostnader i 2004 vil være kr 220.000 inkludert mva. Av dette er kr 183.000 innkjøp av systemet, mens kr 37.000 dekker lisenser og vedlikehold og vil være en årlig kostnad. Midlene tilføres IT-drift.

Utstyr for kortproduksjon ved Remmen

Høgskolen produserer identitetskort for alle studenter og har utplassert utstyr for slik produksjon i Fredrikstad, Sarpsborg og i Os allé i Halden. Sistnevnte skal også dekke produksjon av kort for studentene ved avdeling for lærerutdanning. Produksjonen krever personlig frammøte. Dette innebærer en ekstra ulempe for studentene på Remmen i tillegg til at de nå må forholde seg til en byggeplass. For å lette denne situasjonen anbefaler direktøren at man utplasserer utstyr på Remmen i tillegg til Os allé. Kostnaden ved innkjøp av ytterligere utstyr er kr 120.000. Midlene tilføres IT-drift.

RENATE

RENATE (Nasjonalt senter for kontakt med arbeidslivet om rekruttering til realfag) ble etablert for å arbeide for bedre rekruttering til realfagene i universitets- og høgskolesektoren, og det er avdeling for ingeniørfag som er høgskolens primærkontakt. Det skal nå oppnevnes en egen kontaktperson ved hver høgskole, og denne frikjøpes i 40% stilling. Av dette dekker RENATE halvparten av kostnadene for studieåret 2004/2005. Stillingen skal blant annet:

- være pådriver for etablering og mulig administrativ ressurs for lokale informasjonsnettverk
- koordinere tiltak som høgskolen får støtte av RENATE til å iverksette
- være tilstede på lokale utdanningsmesser og rådgiversamlinger

Høgskolens andel av kostnadene i 2004 vil være kr 100.000, og midlene tilføres avdeling for ingeniørfag. Den aktuelle personen vil imidlertid få en sentral rolle når det gjelder rekruttering til realfag ved alle høgskolens avdelinger.

Oppsummering

Samlet innebærer det følgende:

Hovedfag, avdeling for helse- og sosialfag	kr 200.000
Studieinformasjonssystem, IT-drift	kr 220.000
Kortproduksjonsutstyr, IT-drift	kr 120.000
RENATE-kontakt, avdeling for ingeniørfag	kr 100.000
Totalt	kr 640.000

Etter dette vil det fortsatt være nærmere kr 900.000 til disposisjon i tillegg til midler avsatt til feriepenger og mellomværende med Finansdepartementet.

FORSLAG TIL VEDTAK

Kr 640.000 av ubrukte og disponible midler fra 2003 disponeres slik:

Formål	**Beløp**	**Tilføres**
Hovedfag	200.000	Avdeling for helse- og sosialfag
Studieinformasjonssystem	220.000	IT-drift
Kortproduksjonsutstyr	120.000	IT-drift
RENATE – frikjøp	100.000	Avdeling for ingeniørfag
Totalt	640.000	

Halden 11.06.2004

Wiktor Tvete
Høgskoledirektør

Styremøte 21. juni 2004 WT/EAM

SAK 37/04 OPPRETTING AV LINJEMODELL I FØRSKOLELÆRERUTDANNINGEN SOM SUPPLEMENT TIL HOVEDMODELLEN

Vedlagte saksdokumenter:
- Begrunnelse for etablering av linjestudium som supplement til hovedmodellen
- Utkast til studieplan for førskolelærerutdanningen

Bakgrunn
Utdannings- og forskningsdepartementet vedtok 3. april 2003 ny rammeplan for førskolelærerutdanningen. I rammeplanen åpnes det opp for at den enkelte institusjon kan etablere en alternativ linjemodell som supplement til førskolelærerutdanningen. Det heter som følger:

> *"Den enkelte institusjon kan i tillegg tilby førskolelærerutdanning organisert som linjer med særskilt profil. Slike modeller er et supplement til hovedmodellen ved den enkelte institusjonen. Omfanget av fordypning kan økes ved omfordeling og sammenslåing eller bortvalg av enkelte fag i de faglig-pedagogiske studiene. All førskolelærerutdanning skal ha pedagogikk, norsk, matematikk, kristendoms-, religions- og livssynsorientering og minst ett praktisk eller estetisk fag med et omfang som minst tilsvarer hovedmodellen."*

Som det framgår av søknaden fra Avdeling for lærerutdanning vedtok avdelingsstyret i januar 2003 å starte forsøk med linjestudium som supplement til breddestudium (hovedmodell). Avdelingen søker nå om å få etablert linjestudium som supplement til breddestudium ved førskolelærerutdanningen som permanent ordning.

Vurdering
Høgskoledirektøren viser til Avdeling for lærerutdannings opplisting av argument for å etablere et linjestudium som supplement til hovedmodellen (breddestudium) innen førskolelærerutdanningen. Etter høgskoledirektørens vurdering har argumentene tyngde, og en finner grunn til å tro at et slikt alternativ vil representere en attraktiv og framtidsrettet videreutvikling av førskolelærerutdanningen.

Det kan også være grunn til å merke seg at Høgskolen i Østfold ved (eventuell) etablering av linjestudium er blant de første høgskolene som kan tilby førskolelærerstudenter et slikt alternativ.

Som det framgår av planene for linjestudiet, vil det i de to første studieårene være stor grad av samkjøring mellom bredde- og linjestudium. Behov for ekstra ressurser vil her være begrenset.
I det tredje året vil studenter på linjestudiet få mulighet for fordypning innen særskilte valgfrie fordypningsstudier av 60 studiepoengs omfang. Fordypningsalternativer innen det estetiske området, dvs
- Drama
- Forming
- Musikk

er etablert ved lærerutdanningen (allmennlærerutdanning), men vil i denne sammenheng bli vinklet mot førskolens behov og målgruppe. Behov for ekstra resursser vil også her være begrenset.
I sak 38/04 vil styret få seg forlagt forslag om etablering av en ny fordypningsenhet på linjestudiet – studium i Interkulturelle studier. Dette studiet er planlagt delvis samkjørt med breddestudiet, noe som medfører et begrenset ressursbehov også for dette tilbudet.
Etter høgskoledirektørens vurdering vil de økonomiske kostnadene med etablering av et linjestudium samlet sett være innen en akseptabel ramme. I sin vurdering her legger høgskoledirektøren også til grunn at avdeling LU ikke vil igangsette linjealternativene uten at det foreligger et tilstrekkelig søkergrunnlag.

Med dette som bakgrunn, tilrår høgskoledirektøren at styret etablerer linjemodell som supplement til breddemodell (hovedmodell) ved førskolelærerutdanningen som permanent ordning.

Forslag til vedtak:

Styret etablerer linjemodell som supplement til breddemodell (hovedmodell) ved førskolelærerutdanningen som permanent ordning.

Os Alle 9. juni 2004

Wiktor Tvete
høgskoledirektør

Styremøte 21. juni 2004 WT/EAM

Sak 38/04 ETABLERING AV INTERKULTURELLE STUDIER SOM FORDYPNINGSSTUDIUM PÅ FØRSKOLELÆRERUTDANNINGENS LINJEMODELL

Vedlagte saksdokumenter:
- Begrunnelse for etablering av studium i interkulturelle studier
- Interkulturelle Studier I (studieplan)
- Interkulturelle Studier II (studieplan)

Bakgrunn
Som supplement til breddemodell (hovedmodell), kan førskolelærerutdanning organiseres som linjer med særskilt profil (linjemodell). Det vises til sak 37/04.

Som det framgår av planene for linjestudiet (jf sak 37/04), vil det i de to første studieårene være stor grad av samkjøring mellom bredde- og linjestudium. I det tredje året vil studenter på linjestudiet få mulighet for fordypning innen særskilte valgfrie fordypningsstudier av 60 studiepoengs omfang.
Av de studier som her er aktuelle er følgende innen det estetiske området:
- *Drama*
- *Forming*
- *Musikk.*

Disse studiene er etablert ved lærerutdanningen (allmennlærerutdanning), men vil i denne sammenheng bli vinklet mot førskolens behov og målgruppe.

Avdeling for lærerutdanning ønsker i tillegg å kunne tilby studiet *Interkulturelle studier* som et valgfritt fordypningsstudium i tredje året på linjestudiet (jf. sak 22/04), og fremmer forslag om at styret etablerer dette studiet.

Avdeling for lærerutdanning har også planer om å utvikle et tilbud i *Ledelse* som et valgfritt fordypningsstudium på linjestudiet, men forslag om dette vil ikke bli fremmet i denne omgang (jf sak 23/04).

Vurdering
I fjorårets handlingsplan het det i tiltak 7:

> Det iverksettes tiltak i studiene ved avdeling for lærerutdanning som kan bidra til å kvalifisere studentene til å møte utfordringer knyttet til det flerkulturelle aspektet i barnehager og skoler.

Studiet (fordypningsenheten) som det her søkes om etablering for, kan ses som et konkret tiltak for å oppfylle det krav som ble nedfelt i handlingsplanen. Fordypning innen det interkulturelle området er også i tråd med de nasjonale føringer og prioriteringer som er nedfelt i ny rammeplan for førskolelærerutdanningen. Når det gjelder behov for studiet, vil høgskoledirektøren for øvrig vise til at avdelingen har fått tallrike tilbakemeldinger fra barnehager og skoler som tyder på økende behov for fagfolk med kompetanse innen flerkulturelt arbeid og interkulturelle emner.

Det er flere institusjoner som har studietilbud innen området flerkulturell pedagogikk / migrasjonspedagogikk / interkulturell forståelse / tverrkulturell kommunikasjon, men som fordypningsenhet innen førskolelærerutdanning vil dette tilbudet, med det vi har kjennskap til, være det eneste.

Faglig ansvarlig gruppe for interkulturelle studier består av fagansatte fra fagene pedagogikk og KRL. Høgskoledirektør deler avdelingens oppfatning av at den kompetansen som disse representerer er et godt faglig fundament for å kunne tilby studiet.

Avdelingen har et godt utbygd IT-tilbud og velutrustet bibliotek som vil dekke behovet for slike tjenester i dette studiet.

Avdelingen har utarbeidet studieplan for studiet i tråd med vedtatt mal for slike planer. Det er nå avdelingsleder selv som, etter samråd med studiedirektør, vedtar studieplanen.

På denne bakgrunn tilrår høgskoledirektør at styret godkjenner etablering av studium i Interkulturelle studier, 60 studiepoeng.

Forslag til vedtak:

Styret godkjenner etablering av studium i Interkulturelle studier, 60 studiepoeng.

Os Alle 9. juni 2004

Wiktor Tvete
Høgskoledirektør

Høgskolestyret 21. juni 2004 **WT/EAM/isb**

SAK 39/04 SØKNAD OM ETABLERING AV TEKNOLOGI OG DESIGN, 60 STUDIEPOENG

Saksdokumenter:
- Søknad om oppretting av teknologi og design, brev fra Avdelingen datert 4. juni 2004
- Utkast til studieplan
- Sak 021/04 Etablering av studium i teknologi og design, 60 studiepoeng (Ikke vedlagt)
- Rapport fra forsøk med teknologi i skolen (Ikke vedlagt, men legges fram til gjennomsyn på møtet).

Innledning:
Høgskolen søkte i 2000 departementet om å få etablere forsøk med teknologi i skolen, 10 vekttall, som valgfag og som alternativ til det obligatoriske faget Natur, samfunn og miljø i allmennlærerutdanningen jfr. styresak 7/2000 og 20/2000.

Departementet innvilget søknaden i brev av 13. juni 2000. Departementet skrev bl.a. følgende:
"Teknologi i skolen er eit viktig emne i læreplanverket og eit fagområde som derfor er nødvendig å vidareutvikle i lærarutdanninga. I samsvar med St. meld. Nr. 12 (1999-2000) .. og yrket skal båten bera… ser departementet det som ønskjeleg å leggje til rette for tiltak som kan auke interessa for og rekrutteringa til realfag".
Departementet skrev videre at de hadde merket seg at det var lagt vekt på det tverrfaglige aspektet i studietilbudet og oppfordret til at lærerutdanningen samarbeidet med Avdeling for ingeniør- og realfag om gjennomføringen av studietilbudet.

Høgskolen har oversendt departementet to rapporter fra forsøket med studiet, siste rapport ble sendt departementet 16. april 2004. Rapportene viser at erfaringene med studietilbudet, studentenes egenevaluering og søkningen til tilbudet har vært god gjennom hele perioden.

I sak 21/04 søkte en så høgskolestyret om etablering av en utvidelse av tilbudet til 60 studiepoeng.

Styret gjorde følgende vedtak:

> *"1. Høgskolestyret godkjenner etablering av studium i Teknologi og design, 60 stp, for studieåret 2003/2004 av hensyn til inngåtte forpliktelser overfor studentene. Studietilbudet vurderes på nytt ved gjennomgangen av høgskolens totale studieportefølje i styremøte 21. juni 2004.*
>
> *2. Styret mener at saksfremlegget i for liten grad tar opp den egentlige grunnen for at saken er fremmet."*

Avdelingen søker med dette på nytt om etablering av tilbudet som et årsstudium, 60 studiepoeng og med endring av navnet på studiet fra Teknologi i skolen til Teknologi og design.

Begrunnelse for etablering av studiet:

- Det er nasjonalt prioritert. Departementet oppfordrer til tiltak som kan sikre økt rekruttering til natur- og realfaglige studier
- Behovet for studiet som del av allmennlærerutdanningen er nedfelt i grunnskolens læreplanverk hvor det legges vekt på teknologi og design som viktige elementer i opplæringen
- Studiet er et tverrfaglig samarbeidstiltak mellom høgskolens avdeling for lærerutdanning og avdeling for ingeniørfag.
- Den interne rekruttering og søkning til studiet er god
- Studiet er i samsvar med høgskolens forslag til strategiske plan, hvor det legges vekt på tverrfaglighet og på utvikling av studietilbud som kan gi faglige og ressursmessige synergieffekter innen den enkelte avdeling og på tvers av avdelingene.

Noe mer om de ovennevnte punkter:

Behovet for studiet nasjonalt og regionalt:
Departementet oppfordrer til at tiltak innen dette feltet bør iverksettes og har også økonomisk støttet avdelingens studietilbud i prosjektperioden.
I Stortingsmelding 30 "Kultur for læring" foreslås at teknologi og design innføres som tverrfaglige temaer der hensikten er å skape interesse og forståelse for både realfag og estetiske fag. UFD har ikke opprettet dette som eget fag i sin nye rammeplan men uttaler: "Departementet mener at å legge teknologi og design inn i de ordinære fagene vil være et bidrag til å framheve fagenes praktiske forankring og nytteverdi." Departementet gjør det klart at teknologiske emner skal inn som deler av realfagene og kunst og håndverk.

Læreplanverket for grunnskolen har fokus på emnet og lærerutdanningen har derfor et særlig ansvar for å utdanne lærere med kompetanse til å ivareta opplæring innenfor læreplanverkets teknologiske emner.

Studiets sammenheng med høgskolens strategiske prioriteringer:
I høgskolestyrets sak Forslag til Strategisk plan for høgskolen 2004-2007 fokuseres det på at det skal iverksettes/videreføres utdanninger bl.a. på Tverrfaglig samarbeid. Dette forutsetter at en i bachelorprogrammene har studietilbud som utvikler og utnytter tverrfaglig samarbeid mellom høgskolens avdelinger. Det heter videre i forslaget til strategiplan: "Den samlede studieportefølje skal bygges opp med sikte på å oppnå faglige og ressursmessige synergieffekter innen den enkelte avdeling og på tvers av avdelingene". Teknologi og design er et eksempel på dette. Gjennom hele forsøksperioden og fram til i dag har studiet vært gjennomført i nært samarbeid med Avdeling for ingeniørutdanning.

Oversikt over lignende og beslektede studier som er etablert ved egen og andre institusjoner:
Selv om Avdeling for lærerutdanning var først ute med å tilby et studium innen teknologi i allmennlærerutdanningen, kommer nå flere høgskoler etter, bla. Høgskolen i Vestfold, Høgskolen i Sør-Trøndelag og Høgskolen på Stord. Studietilbudene som utarbeides ved de ulike høgskoler har imidlertid noe ulik profil og utforming. Noen profilerer realfag andre design/håndverk.
Avdeling for ingeniørutdanning har beslektede studietilbud, men disse er klart rettet inn mot andre målgrupper.

Oversikt over den faglige kompetansen på området:
Det understrekes i avdelingens søknad at man samlet sett innehar den nødvendige kompetanse for å kunne tilby studiet som et 60 studiepoengs tilbud.
Avdelingen skriver: ”de ulike prosjektene kan bruke veiledere fra IR og LU alt etter tema. IR bidrar med kompetanse innen elektronikk, innovasjon og design. Innad i avdeling LU er det hovedsakelig matematikk og fysikkmiljøet som er engasjert i studiet, men også lærere i kunst og håndverk deltar. Samlet sett vurderer en det slik at høgskolen har god faglig kompetanse for å kunne tilby studiet som en årsenhet.

Beskrivelse av studiet:
Det er lagt ved et utkast til studieplan. Studieplanen er ikke endelig vedtatt, og en rekke justeringer og tilpasninger vil bli foretatt, men studieplanen gir en rimelig god oversikt over struktur, obligatoriske og valgfrihet emner som skal inngå dersom styret etablerer studiet som et årsstudium.

Studiet kombinerer teori, som oftest fysikk og matematikk, med det å planlegge og utforme tekniske løsninger. Design er vektlagt fordi løsningene skal ha en estetisk form i tillegg til funksjonalitet. Dette er med andre ord et studium der teori og praktisk arbeid er nært knyttet sammen. Derav kommer også behovet for å få navnet endret fra Teknologi i skolen til Teknologi og design, som er en mer dekkende beskrivelse av selve studiets innretning og innhold.

Studieplanen er bygget opp med et obligatoriske emnet, mekatronikk - 20 studiepoeng, og med 9 valgfrie emner hvert på 10 studiepoeng, hvorav studentene velger 4 slik at de til sammen utgjør et fullført årsstudium.

Opplysning om bibliotek, IKT-ressurser og annen nødvendig infrastruktur:
Studiet har fysisk vært plassert ved avdeling IR. Utbyggingen av vitensenteret har flittig vært brukt av elever som kommer og har undervisning og praktisk erfaring med ulike teknologiprosjekter. Studentene ved lærerutdanning har vært aktive med å ”bemanne” senteret. Ved å gjennomføre praksis her har dette vært med på å gi en høy utnyttelse av arealer og utstyr.
Det tverrfaglige samarbeidet mellom de to avdelingene har bidratt til god utnyttelse av infrastrukturen ved begge avdelingene. Avdelingene har godt utbygd IT-tilbud og velutrustede bibliotek som dekker behovet som studiet krever, i tillegg til verksteder, laboratorier og undervisningsrom.

Etablering av studietilbudet i lys av den helhetlige gjennomgang av studieporteføljen:
Avdelingen arbeider med en helhetlig gjennomgang av studieporteføljen. Drøftingene er enda ikke fullført, men signalene om at natur- og realfaglig studier, som matematikk og teknologi skal styrkes er betydelig. Avdelingen vurderer det slik at dette er et tilbud som er framtidsrettet, prioritert sentralt og regionalt og som derfor også må bli prioritert i den framtidige studieporteføljen ved avdelingen.
Det er etablert et godt søkergrunnlag til et utvidet studietilbud innen teknologi og design. Et opphold i tilbudet fra kommende studieår ville skade det gode og løpende arbeid som nå har kommet i gang.

Høgskoledirektørens merknader og tilrådning:

Høgskoledirektøren ser det som ønskelig at studietilbudet innen teknologi og design blir etablert som et 60 studiepoengs tilbud.
Høgskoledirektøren legger særlig vekt på følgende momenter:
- det er nasjonalt prioritert, og departementet har oppfordret til tiltak.
- det er gode erfaringer med studietilbudet som et 30 studiepoengs tilbud. Evaluering og søkning er god.
- studiet er ett godt eksempel på tverrfaglig og avdelingsovergripende tiltak som en ønsker å stimulere og videreutvikle
- studiet er i samsvar med føringer i gjeldende strategiplan og i foreliggende forslag til strategiplan.
- avdelingen har utmerket seg nasjonalt med sitt forsøk med teknologi i skolen, jfr. kommentarer fra statsråden, og flere høgskoler følger etter med tilsvarende tilbud
- avdelingen synliggjør gjennom fornyet søknad at studietilbudet ønskes prioritert i den helhetlige gjennomgang av studieporteføljen ved avdelingen

Høgskolen støtter at navnet endres til teknologi og design som er mer i samsvar med innholdet i studietilbudet.

FORSLAG TIL VEDTAK

Styret godkjenner etablering av Teknologi og design, 60 studiepoeng.

Halden, onsdag, 9. juni 2004

Wiktor Tvete
Høgskoledirektør

Styremøte 21. juni 2004 **WT/EAM/isb**

SAK 40/04 SØKNAD OM ETABLERING AV PÅBYGNINGSSTUDIUM I KUNST OG HÅNDVERK, 30 STUDIEPOENG

Saksdokumenter:
- Søknad fra Avdeling for lærerutdanning datert 4. juni 2004
- Forslag til studieplan

Innledning:
Avdelingsstyret ved avdeling for lærerutdanning vedtok i sak 20/04 å søke høgskolestyret om etablering av et påbygningsstudium til årsenhet i kunst og håndverksfag.

Etter gammel rammeplan av 99 inngikk kunst og håndverk som et valgemne i den obligatorisk del av studiet (omfang 5 vekttall). I tillegg tilbød avdelingen årsstudium i kunst- og håndverk som fordypningsfag eller som videreutdanning for lærere som ikke hadde valgt dette faget i sin allmennlærerutdanning.

Etter den nye rammeplan av 2003 er de obligatoriske fagene i den 4-årige allmennlærerutdanningen redusert til pedagogikk, kristendom-, religion- og livssynsorientering, matematikk, norsk og grunnleggende lese- og skriveopplæring + obligatorisk praksis. De obligatoriske emner utgjør således i omfang kun to år av den 4-årige lærerutdanningen, de to siste årene er en valgbar del. I rammeplanen av 2003 sies det om utdanningens valgbare del:

"Det skal være valg mellom skolerelevante fag. Disse skal omfatte minst 60 studiepoeng i fag som tilsvarer fag i grunnskolen. Fagene kan være påbygning av fag i obligatorisk del eller nye fag med minst 30 studiepoengs omfang og skal omfatte fagdidaktikk og til vanlig praksisopplæring. Inntil 60 studiepoeng kan være andre skolerelevante studier av ulikt omfang. Institusjonen avgjør om studiene er relevante for arbeid i grunnskolen".

Kunst og håndverk er et sentralt skolefag. Som det framgår i søknaden fra avdelingen er faget et fag som har profilert avdelingen. Søkningen til studiet har hele tiden vært god. Avdelingen finner det således ønskelig at dette fortsatt skal være et valgtilbud i den valgfire del. Selve årsstudiet består av to halvårsenheter 30 + 30 studiepoeng som bygger på hverandre. I tillegg ønsker en å tilby en påbygning til årsstudiet som kan inngå som del av den 4-årige allmennlærerutdanning eller som fordypningsfag (90 studiepoengs fag) i en breddebachelor.

I Høgskolens bestemmelser for studieplanarbeid, kap 1.1 Etablering og nedlegging av studier er det gitt styret for høgskolen å vedta etablering av nye studier innen rammen av den bevilgningsfinansierte virksomhet. Styret skal også godkjenne etablering av eksternt finansierte studier med omfang 30 studiepoeng eller mer.

Påbygningsstudiet i kunst og håndverk er tenkt tilbudt både som et eksternfinansiert tilbud og som et ordinært bevilgningsfinansiert studium. Det framgår av søknaden fra avdelingen at en ønsker å tilby de første 15 studiepoeng i påbygningsstudiet som et ekstern finansiert tilbud fra høsten 2004 av.

Prosedyre for etablering av studier ved Høgskolen i Østfold er beskrevet i kap.2 i Bestemmelser for studieplanarbeid. Følgende momenter skal være utredet i forslaget som oversendes styret:

- *Studiets sammenheng med høgskolens strategiske prioriteringer*
- *Vurdering av behovet for studiet, regionalt og nasjonalt*
- *Oversikt over lignende og beslektede studier som allerede er etablert ved egen og andre institusjoner*
- *Oversikt over den faglige kompetansen på området*
- *Beskrivelse av studiet (jf pkt. 4.3)*
- *Opplysning om bibliotek, IKT-ressurser og annen nødvendig infrastruktur*

Sammenheng med høgskolens strategiske prioriteringer:
Allmennlærerutdanning er et av de faste studietilbud ved høgskolen. Rammeplanen av 3. april 2003 forutsetter og legger til rette for at relevante skolefag skal tilbys med minst 60 studiepoengs omfang. I dette ligger det underforstått en oppfordring til institusjonene om større faglig fordypning i de mest sentrale skolefagene. Kunst og håndverk er et sentralt fag i læreplanverket for grunnskolen. Gjennom vedlagte søknad må en forstå det slik at avdelingen anser at dette også skal være et prioritert studium i den samlede studieporteføljе ved avdelingen, selv om avdelingen fortsatt ikke har ferdigbehandlet den endelige gjennomgang av sin framtidige allmennlærerprofil og samlede studieporteføljе forøvrig. At avdelingen allerede tilbyr 75 studiepoeng i faget tilsier at det skulle ligge vel til rette for en påbygning innen dette fagområdet.

Vurdering av behovet for studiet, regionalt og nasjonalt
Det er et klart behov for flere 90 studiepoengs tilbud ved avdelingen. Flere søkere er opptatt av å skaffe seg sterk faglig forankring for å ha et sikkert og godt grunnlag for undervisning på mellom- og ungdomstrinnet i skolen. Jo større faglig tyngde og forankring, jo bedre grunnlag for fagligpedagogisk tilrettelegging av undervisningen og bedre grunnlag for tilpassing og differensiering inn mot ulike målgrupper og aldersgrupper.

Mange av søkerne til allmennlærerstudiet kommer fra regionen. Høgskolen har en forpliktelse til å tilby en utdanning som dekker de behov for lærerkompetanse som læreplanverket i skolen forutsetter og som skolene er forpliktet å gi opplæring i.

Det er ikke foretatt noen behovsundersøkelse utover den erfaring avdelingen har gjort gjennom flere år med god søkning til studiet. En tilpasning til ny gradsstruktur med flere studietilbud med omfang inntil 90 studiepoeng skaper økt kompetanse i regionen og gir undervisningskompetanse for flere nivåer i skolen.
Avdelingen åpner opp for at dersom søkningen skulle endre seg, kan en eventuelt tilby påbygningsstudiet hvert annet år.

Oversikt over lignende og beslektede studier som allerede er etablert ved egen og andre institusjoner
Som det framgår av søknaden fra avdelingen tilbys flere høgskoler påbygningsstudium i kunst og håndverk. Dette bør imidlertid ikke være til hinder for etablering av tilbudet ved HiØ. Det er erfaringen at få studenter tar påbygninger ved andre høgskoler.

Oversikt over den faglige kompetansen på området
Avdelingen understreker at de har nødvendig kompetanse for å kunne tilby et påbygningsstudium, men understreker samtidig at det kan være nødvendig med kjøp av spisskompetanse på enkelte emner. Avdelingen mener imidlertid at dette løses ved at deler av studietilbudet gjennomføres som et ekstern finansiert tilbud.

Beskrivelse av studiet (jf pkt. 4.3)
Det vises til vedlagte utkast til studieplan. Studieplanen er ikke endelig godkjent og fortsatt er det behov for ytterligere bearbeiding. Foreliggende studieplan gir imidlertid en god innsikt i de emner, mål og arbeidsformer som studiet vil legge vekt på.
Utkast til studieplan bygger for øvrig på nasjonal rammeplan for 4-årig faglærerutdanning i praktisk estetiske fag av 1999.

Opplysning om bibliotek, IKT-ressurser og annen nødvendig infrastruktur
Avdelingen anser at en allerede har den nødvendige infrastruktur som kreves for å kunne gjennomføre studiet. Siden en planlegger å legge studietilbudet på ettermiddag og kveldstid vil tilgang til de nødvendig verksteder, IKT-rom og bibliotek være løst.

Høgskoledirektørens vurdering:
Høgskoledirektøren tilrår at styret godkjenner etablering av påbygningsstudium i kunst og håndverk, 30 studiepoeng. Høgskoledirektøren legger særlig vekt på følgende momenter:

- Studiet er et sentralt fag i læreplanverket for grunnskolen, og regionen har behov for lærere som har nødvendig faglig kompetanse for undervisning i faget
- Søkning til studietilbudet kunst og håndverk har vært god. Mulighet for påbygning i faget etterspørres
- Avdelingen har fra tidligere 75 studiepoeng i sin studieportefølje. Den foreliggende søknad om etablering av et påbygningsstudium er basert på en omstrukturering av eksisterende studieomfang tilpasset ny læreplan for allmennlærerutdanningen og ny gradsstruktur, dvs som fordypningsfag i en breddebachelor. Høgskoledirektøren vurderer det som viktig at avdelingen har studietilbud på et nivå som kan godkjennes som fordypningsfag i bachelorgrad og dermed gi mulighet for videre opptak til masterstudier innen det aktuelle fagområdet
- Høgskoledirektøren mener avdelingen besitter nødvendig kompetanse og at infrastrukturen ligger godt til rette for gjennomføring av studiet.

FORSLAG TIL VEDTAK

Styret godkjenner etablering av påbygningsstudium i Kunst og håndverk, 30 studiepoeng.

Halden, 10. juni 2004

Wiktor Tvete
Høgskoledirektør